

FATF

БЕНЕФІЦІАРНА ВЛАСНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

БЕРЕЗЕНЬ 2023

ЗМІСТ

1. ВСТУП.....	4
<i>Зміни до Рекомендації 24.....</i>	<i>5</i>
<i>Цільова аудиторія та мета.....</i>	<i>7</i>
2. РОЗУМІННЯ ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ЮРИДИЧНИМИ ОСОБАМИ.....	10
<i>Національні юридичні особи.....</i>	<i>10</i>
<i>Іноземні юридичні особи.....</i>	<i>10</i>
<i>Оцінка ризику.....</i>	<i>11</i>
<i>Пом'якшення ризику.....</i>	<i>12</i>
<i>Розуміння та усунення транскордонних ризиків.....</i>	<i>12</i>
<i>Обмін та розповсюдження результатів оцінки ризиків.....</i>	<i>13</i>
3. ОСНОВНА ІНФОРМАЦІЯ.....	14
<i>Реєстри компаній.....</i>	<i>14</i>
<i>Компанії.....</i>	<i>14</i>
4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО БЕНЕФІЦІАРНУ ВЛАСНІСТЬ.....	16
<i>Різниця між юридичною власністю та бенефіціарною власністю.....</i>	<i>17</i>
<i>Бенефіціарне володіння через частки власності.....</i>	<i>17</i>
<i>Бенефіціарне володіння через контроль/інші засоби («поза порогом»).....</i>	<i>20</i>
<i>Бенефіціарна власність в контексті різних типів юридичних осіб.....</i>	<i>21</i>
5. БАГАТОСТОРОННІЙ ПІДХІД ДО БЕНЕФІЦІАРНОГО ВОЛОДІННЯ ІНФОРМАЦІЄЮ.....	23
6. НАЛЕЖНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО БЕНЕФІЦІАРНУ ВЛАСНІСТЬ.....	24
7. ТОЧНА ІНФОРМАЦІЯ – ЗАСІБ ПЕРЕВІРКИ ІНФОРМАЦІЇ ПРО БЕНЕФІЦІАРНУ ВЛАСНІСТЬ.....	25
<i>Верифікація особи бенефіціарного власника.....</i>	<i>27</i>
<i>Верифікація статусу бенефіціарного власника.....</i>	<i>28</i>
<i>Механізми звітування про розбіжності.....</i>	<i>28</i>
8. АКТУАЛЬНА ОСНОВНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЯ ПРО БЕНЕФІЦІАРНУ ВЛАСНІСТЬ.....	30
9. ОBOB'ЯЗКИ КОМПАНІЙ ЗА ПІДХОДОМ КОМПАНІЙ.....	32
10. РЕЄСТРОВИЙ ПІДХІД.....	34
<i>Приклади функцій – державний орган, що володіє інформацією про бенефіціарну власність.....</i>	<i>37</i>
11. МЕХАНІЗМИ ТА ДЖЕРЕЛА ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО БЕНЕФІЦІАРНУ ВЛАСНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ: ХАРАКТЕРИСТИКИ АЛЬТЕРНАТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ.....	40
12. ДОДАТКОВІ ЗАХОДИ.....	43
13. ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ.....	45
<i>Доступ компетентних органів.....</i>	<i>45</i>
<i>Доступ у процесі державних закупівель.....</i>	<i>45</i>
<i>Доступ ФУ, ВНУП, компетентних органів інших країн та широкої громадськості.....</i>	<i>47</i>
<i>Вартість доступу.....</i>	<i>48</i>
14. МЕХАНІЗМИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКУ ВИКОРИСТАННЯ АКЦІЙ НА ПРЕД'ЯВНИКА ТА ВАРАНТІВ НА АКЦІЇ НА ПРЕД'ЯВНИКА В ЗЛОЧИННИХ ЦІЛЯХ.....	49
<i>Визначення.....</i>	<i>49</i>
<i>Різновиди акцій на пред'явника та варрантів на акції на пред'явника.....</i>	<i>50</i>
<i>Діапазон заходів з перетворення/імобілізації.....</i>	<i>50</i>
<i>Часові рамки для імобілізації/перетворення сертифікатів акцій на пред'явника та варрантів на акції на пред'явника.....</i>	<i>51</i>

15. МЕХАНІЗМИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКУ ЗЛОВЖИВАННЯ УГОДАМИ ПРО НОМІНАЛЬНУ ВЛАСНІСТЬ	53
<i>Визначення</i>	53
<i>Ризики зловживання угодами про номінальну власність</i>	57
<i>Угода «Підпис для продажу»</i>	57
<i>Ситуації, коли ризики неправомірного використання угод про номінальну власність можуть бути низькими</i>	57
16. САНКЦІЇ	60
17. ЗВ'ЯЗОК МІЖ ОБОВ'ЯЗКАМИ ЩОДО БЕНЕФІЦІАРНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ІНШИМИ РЕКОМЕНДАЦІЯМИ (ЕЛЕКТРОННІ ПЕРЕКАЗИ ТА ВИМОГИ ЩОДО ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ)	61
<i>Електронні перекази та бенефіціарна власність як частина CDD</i>	61
<i>Віртуальні активи</i>	61
18. ЗАСТОСУВАННЯ ВІДПОВІДНИХ РЕГУЛЯТОРНИХ РЕЖИМІВ	64
<i>Інформація, що знаходиться на фондовій біржі</i>	64
<i>Постачальники послуг трастів і компаній (TCSP)</i>	65
<i>Питання, що стосуються правників</i>	65
<i>Питання, пов'язані з перевіркою ФУ/ВНУП/VASP на придатність і доброчесність</i>	66
19. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	67

1. ВСТУП

1. Корпоративні структури¹, такі як компанії, трасти, фонди, товариства та інша сукупність юридичних осіб і правових утворень ведуть широкий спектр комерційної і підприємницької діяльності. Незважаючи на важливу та законну роль корпоративних структур, яку вони відіграють у світовій економіці, їхній унікальний правовий статус також дозволяє використовувати їх у складних схемах, спрямованих на приховування справжніх бенефіціарних власників, і в багатьох випадках, справжню причину володіння активами та проведення операцій. Корпоративні структури можуть бути використані для різних незаконних цілей, включаючи відмивання коштів (ВК), хабарництво та корупцію, інсайдерську торгівлю, податкове шахрайство, фінансування тероризму (ФТ), ухилення від санкцій та інші протиправні дії. Для злочинців, які намагаються обійти систему протидії відмиванню коштів (ПВК) та фінансуванню тероризму (ФТ), корпоративні структури є привабливим способом замаскувати свою особу та приховати походження та/або призначення чи кінцеве призначення коштів шляхом маніпулювання фінансовою системою.

2. Нецільове використання корпоративних структур може бути значно зменшено, якщо інформація щодо того, ким є законний і бенефіціарний власник, що є джерелом активів корпоративної структури і чи є інформація про її діяльність доступною для органів влади у визначені строки². Загалом, відсутність належної, точної і актуальної інформації про бенефіціарну власність сприяє ВК/ФТ шляхом маскування:

- Осіб, які відомі як злочинці або є підозрюваними у скоєнні злочину.
- Справжньої мети рахунку або власності, якою володіє корпоративна структура та/або
- Джерела коштів, використання коштів або майна, пов'язаного з корпоративною структурою.

3. Інформація про бенефіціарного власника може бути прихована, наприклад, через компанії-оболонки³, складну структуру власності та контролю, що включає в себе багато рівнів акцій, зареєстрованих на ім'я інших юридичних осіб, акцій на пред'явника та варрантів на акції на

¹ У цьому документі термін корпоративні структури використовується для позначення юридичних осіб та юридичних угод, як визначено в глосарії Рекомендацій FATF.

/ Звіт UNODC StAR (2011), Е. ван дер Дос де Віллебуа, Е. М. Холтер, Р. А. Гаррісон, Джі Вон Парк і Дж. К. Шарман (2011), «Ляльководи: як корупційне використання юридичних структур приховати вкрадені активи та що з цим робити», Світовий банк та Представництво ООН Ініціатива StAR щодо наркотиків і злочинності

² Перегляньте низку досліджень FATF, Світового банку та Управління ООН з наркотиків і Ініціативи з повернення вкрадених активів (РБ ООН). Зокрема, в Доповіді «Про Лялькарів», опублікованій у 2011 році Світовим банком /РБ ООН StAR, де було визначено понад 150 випадків великомасштабної корупції. Встановлено, що більшість випадків такої корупції пов'язані з використанням одного або кількох корпоративних структур для приховування бенефіціарної власності. Див. Світовий банк

³ Для цілей цієї статті компаніями-оболонками вважаються компанії, які є зареєстрованими, і які не мають значних операцій або пов'язаних активів.

пред'явника. Також інформація приховується за допомогою необмеженого використання юридичних осіб в якості директорів, офіційних номінальних акціонерів та директорів, коли особа яка призначала номіновану особу, не розкривається, неофіційних номінальних акціонерів та директорів, що є близькими особами та членами родини.

4. Інформація про юридичну та бенефіціарну власність може допомогти компетентним органам⁴, зокрема правоохоронним органам та підрозділам фінансової розвідки (ПФР), визначати фізичних осіб, які можуть відповідати за основну діяльність, що викликає занепокоєння, або які можуть мати відповідну інформацію для подальшого розслідування⁵. Це дозволяє органам влади «слідувати за грошима» у фінансових розслідуваннях і фінансових розвідувальних даних щодо підозрілих або потенційно підозрілих рахунків/активів, якими володіє корпоративна структура.

Зокрема, інформація про бенефіціарну власність також може допомогти знайти об'єкт, активи та осіб в межах юрисдикції⁶. Підвищення прозорості юридичних осіб робить їх менш привабливими для злочинців. Самі юридичні особи, фінансові установи (FI) і визначені нефінансові установи та професії (ВНУП) відіграють важливу роль у підвищенні прозорості, отримуючи користь, зокрема щодо інформації про власність, яка допомагає запобігти зловживанню у фінансовій системі.

Однак переконатися, що інформація про фактичного власника є справжньою, може бути складним процесом. Коли йдеться про ланцюжок власності, юридичні особи повинні взяти адекватних, точних і оновлених засобів викриття. Відсутність інформації про юридичних осіб та їх ланцюги власності розглядаються ПФР, правоохоронними, та іншими компетентними органами як перешкода для розслідування фінансової розвідки.

Зміни до Рекомендації 24

5. Щоб вирішити ці проблеми, Група розробки з фінансових заходів протидії відмиванню коштів (FATF) створила перший міжнародний стандарт прозорості бенефіціарної власності у 2003 році та посилила його у 2012 році. Для реагування на значне зловживання юридичними особами⁷ у сфері відмивання коштів, фінансування тероризму, а також

⁴ 4 Термін «компетентні органи» відповідає визначенню в глосарії Рекомендації FATF. По суті, цей термін відноситься до всіх державних органів, уповноважених відповідальність за боротьбу з відмиванням грошей та/або фінансуванням тероризму.

⁵ Див. розділ 4 цього керівництва щодо інформації про бенефіціарну власність.

⁶ Багатоюрисдикційні структури може бути особливо важко відстежити під час транзакцій між пов'язаними особами, які здаються законними, використовуються для відмивання злочинних доходів. У таких випадках, затримки в отриманні міжнародної співпраці, необхідної для наслідування грошового сліду може зрештою зірвати або підірвати розслідування.

⁷ Див. Публічну заяву щодо перегляду R.24 на www.fatfgafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/R24-statement-march-2022.html.

фінансування розповсюдження зброї масового знищення в ряді юрисдикцій.

Нещодавно FATF посилила міжнародні стандарти бенефіціарної власності юридичних осіб для кращого запобігання та стримування неправомірного їх використання. Зміни також були введені як реагування на результати взаємних оцінок FATF, що показали загалом недостатній рівень ефективності боротьби з неправомірним використанням юридичних осіб для ВК/ФТ у глобальному плані.⁸

6. Переглянута Рекомендація 24 чітко вимагає від країн використовувати багатосторонній підхід⁹, тобто використовувати комбінацію різних механізмів для збору інформації про власність, щоб забезпечити її точність та адекватність щодо бенефіціарної власності та своєчасного забезпечення відповідних органів. Це може суттєво допомогти реалізувати відповідний рівень розвідки та розслідування. Також це може допомогти їм реалізувати зобов'язання клієнта виконувати вимоги належної перевірки (CDD) щодо корпоративних структур, у тому числі щодо вимоги ідентифікації бенефіціарного власника, виявлення та управління ризиками ВК/ФТ, а також запровадження засобів контролю та заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму на основі цих ризиків (включаючи вимоги до повідомлень про підозрілі операції, діяльність, та застосування санкцій)¹⁰.

7. Зміни до Рекомендації 24 також вимагають, щоб країни дотримувалися ризик-орієнтованого підходу та враховували ризики, пов'язані з юридичними особами у своїх країнах в цілому. Також слід приділяти увагу юридичним особам створеним за кордоном і що зараз ведуть діяльність у даній юрисдикції й мають достатні зв'язки зі своїми рідними країнами. Зміни також визначають, що доступ до інформації компетентними органами має бути своєчасно наданим, а інформація повинна бути належною й достатньою для ідентифікації бенефіціарного власника, якщо коротко – заснованою на засадах актуальності та точності¹¹. Зміни також включають посилені засоби контролю для запобігання неправильному використанню власника акції та номінальної угоди.

8. Інші міжнародні органи також вживають конкретних заходів для сприяння прозорості корпоративних структур. Лідери G20 взяли на себе зобов'язання щодо ефективного виконання стандартів FATF щодо

⁸ Див. результати звітів про взаємну оцінку FATF та регіональних органів типу FATF (ФСРБ). Як показано в підсумку взаємних оцінок, ефективність країн нижче. Результат (IO) 5 є найнижчим серед усіх IO, 9% країн відповідають вимогам до ефективності IO. Що стосується технічної відповідності, країни мають недостатній рівень відповідності Рекомендації 24, лише менше половини з оцінених країн мають сумісність з нею. У багатьох країнах інформація про бенефіціарного власника (в доповнення до законного власника) компанії недоступна, оскільки він не збирається належним чином повідомляти про себе під час створення корпоративного транспортного засобу, ані на будь-якому етапі його існування.

⁹ Усі посилання в цьому керівництві на країну або країни однаково стосуються територій або юрисдикцій.

¹⁰ Див. розділ 13 цього керівництва щодо доступу до інформації.

¹¹ Див. розділ 7 цього керівництва щодо перевірки.

бенефіціарної власності¹². Країни G7 також взяли на себе зобов'язання запровадити та зміцнити реєстри бенефіціарних власників компаній та інформації у своїх юрисдикціях¹³. Крім того, ОЕСР та світ розробили ресурси для надання допомоги країнам для оцінки ризиків, пов'язаних з прозорістю бенефіціарної власності та запровадження системи бенефіціарної власності для відповідності міжнародним стандартам¹⁴. Нарешті, кредитування МВФ, включаючи надзвичайні ситуації МВФ й фінансування, пов'язане з COVID-19, зазвичай включає заходи або зобов'язання, пов'язані з прозорістю бенефіціарної власності щодо договорів про закупівлю.¹⁵

9. Метою стандартів FATF щодо прозорості та бенефіціарної власності є запобігання неправомірному використанню корпоративних структур для відмивання коштів або фінансування тероризму. Однак визнається, що ці стандарти FATF підтримують зусилля щодо запобігання та виявлення й інших визначених категорій злочинів, таких як податкові злочини та корупція. У цьому відношенні для заходів, які країни вживають для підвищення прозорості, рекомендації FATF можуть стати платформою для більш ефективного розслідування серйозних злочинів, таких як корупція, а також для виконання зобов'язань інших міжнародних конвенцій.¹⁶

10. Крім Рекомендацій, у відповідь на виклики, з якими стикаються країни на шляху досягнення прозорості бенефіціарної власності юридичних осіб, FATF ще у 2014 році розробив інструкції, а також документ про передову практику¹⁷, щоб допомогти країнам у виконанні ними Рекомендації 24, а також Рекомендації 1, і того, як саме вони стосуються розуміння ризиків ВК/ФТ юридичних осіб та правових угод. Це оновлена версія інструкції щодо юридичних осіб після прийняття поправки до Рекомендації 24 та Пояснювальної примітки до неї в березні 2022 р.; FATF окремо розглянув питання прозорості правових механізмів.

Цільова аудиторія та мета

11. Аудиторією цього керівництва є, перш за все, ті, хто розробляють політики та практики в національних органах влади, а також

¹² Комюніке G20 із зустрічі міністрів фінансів і керівників центральних банків G20 (Джакарта, 17-18 лютого 2022 р.).

¹³ Див. G7 Factsheet щодо бенефіціарної власності. G7 Factsheet – бенефіціарна власність - GOV.UK (www.gov.uk).

¹⁴ Див. <https://star.worldbank.org/>, www.oecd.org/tax/transparency/beneficial-ownership-toolkit.pdf та www.worldbank.org/en/topic/financialmarketintegrity/brief/national-money-laundering-andterrorist-financing-risk-assessment-toolkit-disclaimer-and-terms-of-use

¹⁵ Див. www.imf.org/-/media/Files/Publications/PP/2020/English/PPEA2020033.ashx та www.imf.org/en/Topics/governance-and-anti-corruption/implementation-of-governancemeasures-in-pandemic-related-spending-may-2022.

¹⁶ Такі як Конвенція ООН проти корупції (РБ ООН), Конвенція про боротьбу з корупцією та Конвенція ОЕСР про боротьбу з підкупом іноземних державних службовців в міжнародних ділових операціях.

¹⁷ Посилання на найкращі практики щодо бенефіціарної власності для юридичних осіб (2019).

зацікавлені сторони приватного сектору, такі як фінансові установи¹⁸, ВНУП та компанії, які зобов'язані відповідати національним вимогам з ПВК/ФТ, що засновані на стандартах FATF. Мета цього керівництва – допомогти розробникам політик та практик визначити, розробити та реалізувати відповідні заходи щодо запобігання неправомірному використанню юридичних осіб відповідно до стандартів FATF. Що стосується зацікавлених сторін приватного сектору, керівництво пояснює зв'язок між конкретними заходами прозорості та заходами CDD, і це може бути корисним для компаній, ФУ та ВНУП у майбутньому впровадженні ними заходів із запобігання відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

12. Оновлене Керівництво зосереджено насамперед на Рекомендації 24, тобто на прозорості бенефіціарної власності юридичних осіб. Що стосується правових утворень, як охоплено відповідно до Рекомендації 25¹⁹ слід посилатися на керівництво 2014 року до подальшого оновлення керівництва.
13. Це керівництво не є обов'язковим до виконання та не переважає повноваження національних органів влади. Воно призначене для доповнення існуючих інструкцій FATF та іншої поточної роботи, ґрунтуючись на доступних дослідженнях, включаючи відповідні звіти про типології FATF, а також досвід країн. Воно також враховує роботу, яку виконують інші міжнародні органи, які зосереджуються на забезпеченні прозорості корпоративних структур.
14. Крім того, наступні керівництва FATF, повинні й надалі застосовуватись. Країни, ФУ та ВНУП також повинні звертатися до цих керівництв при розгляді заходів відповідності вимогам Рекомендації 24.

Секторальні керівні настанови щодо ризик-орієнтованого підходу FATF

FATF опублікувала керівні настанови щодо ефективного застосування ризик-орієнтованого підходу та нагляду на секторальному рівні, зокрема щодо:

- [Банківського сектору](#)
- [Страхування життя](#)
- [Сектору цінних паперів](#)
- [Послуг з переказу грошей або грошових цінностей](#)
- [Віртуальних активів та постачальників послуг віртуальних активів \(а також червоних прапорців щодо них\)](#)
- [Юридичних професій](#)
- [Бухгалтерської професії](#)

¹⁸ Р.24 застосовується до всіх юридичних осіб. Вимоги в цій інструкції описані в основному щодо компаній, але аналогічні вимоги повинні застосовуватися до інших типів юридичних осіб, враховуючи їх різні форми та структуру.

¹⁹ FATF завершила перевірку Рекомендації 25 у лютому 2023 року.

- [Постачальників послуг трастів та компаній](#)
- [Передплачених карток, мобільних платежів та послуг оплати через Інтернет](#)
- [Агентів з нерухомості](#)
- [Ризик-орієнтованого нагляду](#)

2. РОЗУМІННЯ ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ЮРИДИЧНИМИ ОСОБАМИ

Національні юридичні особи

15. Для початку країни повинні розуміти, які види юридичних осіб у них дозволено зареєструвати згідно з законодавством та пов'язаними ризиками ВК/ФТ. Зокрема, країни повинні мати механізми для наступних дій:

- a) виявляти та описувати різні види, форми та основні ознаки юридичної особи в країні;
- b) виявляти та описувати процеси для: (i) створення цих юридичних осіб; і (ii) отримання та ведення даних про основну інформацію та інформацію про бенефіціарну власність цих юридичних осіб;
- c) зробити вищевказану інформацію загальнодоступною²⁰;
- d) оцінити ризики ВК/ФТ, пов'язані з різними типами юридичних осіб, а також для управління та пом'якшення ризиків, які будуть виявлені.

Іноземні юридичні особи

16. Крім того, країни повинні виявляти та оцінювати ризики ВК/ФТ, яким вони піддаються в контексті іноземних юридичних осіб, які мають достатні зв'язки з країною, а також вживати відповідних заходів для управління та пом'якшення ризиків, які вони ідентифікують. Країни можуть визначати, що є достатнім зв'язком для юридичної особи, створеної за кордоном, на основі ризику, але орієнтовно такий достатній зв'язок можна, наприклад, вважати наявним, коли юридична особа²¹:

- a) Має постійне представництво, філію чи агентство в країні;
- b) Має значну підприємницьку діяльність у країні. Значна підприємницька діяльність може бути визначеною або в термінах грошового порогу, або іншими параметрами, які можуть відповідати конкретній ситуації в країні.
- c) Має значні постійні ділові відносини з фінансовими установами або ВНУП, що підлягають регулюванню з ПВК/ФТ у країні. «Значні» можуть стосуватися розміру

²⁰ Країни можуть звернутися до Посібника з інформації про бенефіціарну власність: юридичні особи та правові положення, опубліковані різними країнами, доступні у Світовому банку/РБ ООН Веб-сайт StAR (<https://star.worldbank.org/>) для подальших довідок.

²¹ Див. Виноску 49 до Пояснювальної примітки до Рекомендації 24 «Країни можуть визначати що саме вважається достатнім зв'язком на основі ризику. Приклади тестів на достатність можуть включати, але не обмежуються тим, коли компанія має постійні установу/філію/агентство, має значну підприємницьку діяльність або має значні поточні ділові відносини з фінансовими установами або ВНУП, що підлягають регулюванню ПВК/ФТ, має значну нерухомість/інші місцеві інвестиції, наймає персонал або є податковим резидентом в країні».

відповідного ринку та/або впливу підприємницької діяльності на відповідному ринку або сферах/секторах, у яких юридична особа проводить свою діяльність;

- d) Має значні інвестиції в нерухомість або інші сектори, в тому числі будь-які активи, що підлягають реєстрації, наприклад, право власності на високовартісну комерційну або житлову нерухомість, інвестиції на ринку цінних паперів або інші активи. Значні інвестиції у даних випадках можна визначити з посиланням на середню ціну нерухомості/відповідного ринку активів у країні або кількість реально утримуваних маєтків;
- e) Має персонал або є податковим резидентом (наприклад, через місце фактичної реєстрації управління або адміністрування) у країні.

Оцінка ризику

17. Країни повинні проводити комплексну оцінку ризиків усіх типів юридичних осіб, беручи до уваги відповідні правові та нормативні контекстуальні питання, зокрема ті, що є специфічними для країни, а також конкретні міжнародні загрози та вразливості, з якими країна стикається. Це може бути окрема оцінка або частина ширшої оцінки ризиків ВК/ФТ в країні.

18. У рамках оцінки ризику кроки, які країни можуть розглянути для себе, включають, але не обмежуються:

- a) Збиранням та аналізом статистики реєстрації (наприклад, обсяги реєстрації та тенденції) для всіх видів юридичних осіб, які можуть бути створені за їх національними законами.
- b) Переглядом та аналізом повідомлень про підозрілі операції та внутрішніх кейсів правоохоронних органів та прокуратури, в яких національні або іноземні юридичні особи були використані в злочинних цілях, а також фіксуванням подробиць про характер використання, тип юридичної структури (наприклад, щодо номінального акціонера або директора та наявності компаній-оболонок), юрисдикції, у якій зареєстровано особу, методи приховування в угодах власності/контролю, залучення посередників (наприклад, юристів, бухгалтерів, TCSP) та інші деталі;
- c) Визначенням найпоширеніших типологій зловживань національними чи іноземними юридичними структурами, які мають зв'язок із їхніми юрисдикціями, та оцінкою рівня охоплення;
- d) Вивченням рекламних практик з боку TCSP, які рекламують юрисдикцію як міжнародний центр реєстрації/утворення юридичних осіб нерезидентам (які характеристики (наприклад, анонімність, захист активів) вони пропонують нерезидентам для заохочення до реєстрації бізнесу в їхній юрисдикції);
- e) Проведення експертних консультацій із зовнішніми експертами з приватного сектору, громадянського суспільства та наукових кіл, які мають значний досвід у створенні юридичних структур, про переваги та ризики, пов'язані з ними.

19. При оцінці ризиків, пов'язаних з різними видами юридичних осіб, країнам слід також враховувати ризики, пов'язані з юридичними особами,

створеними в іноземних юрисдикціях (наприклад, у юрисдикціях високого ризику, що підлягають заклику до дії або тих, що знаходяться під посиленним моніторингом FATF або юрисдикціях, що підпадають під економічні чи фінансові санкції, ембарго чи подібні заходи, пов'язані з фінансуванням тероризму та накладені такими організаціями, як ООН), а також з видами залучених постачальників послуг.

20. *Така оцінка ризиків може бути проведена на національному, наднаціональному або субнаціональному рівнях з кінцевою метою надання інформації щодо оцінки ризиків на національному рівні.*

Пом'якшення ризику

21. *Країни повинні вживати належних заходів для управління та пом'якшення ризиків, визначених при оцінці ризиків. Для цього бажано включати у оцінку ризику достатній аналіз джерел, характеру та ступеня відповідного ризику.*

22. *Нижче наведено деякі превентивні заходи, які можуть бути вжиті країнами задля того, щоб пом'якшити ризики:*

- (a) Застосування вимог щодо розкриття інформації юридичними особами, які бажають працювати в країні і володіти значними активами або подати заявку на отримання ліцензій;
- (b) Розслідування порушень правил звітування про бенефіціарну власність за допомогою спеціалізованих знань щодо корпоративних утворень і загроз, пов'язаних з відповідним підвищеним ризиком установ;
- (c) Збільшення слідчих та правозастосовних можливостей та повноважень корпоративних реєстраторів, реєстраторів бенефіціарної власності (якщо такі існують), або інших відповідних державних органів;
- (d) Ввести вимогу щодо наявності в юридичної особи принаймні однієї фізичної особи директора-резидента в межах юрисдикції, щоб його можна було відстежити компетентними органами, а в разі потреби, накладати санкції;
- (e) Встановлення відповідного порогу бенефіціарної власності (див. розділ 4 «Інформація про бенефіціарну власність»);
- (f) Запровадити механізми, за допомогою яких суб'єкти в конкретних секторах, зокрема в тих, що вважаються секторами підвищеного ризику, можуть бути виявлені та щодо них може бути надіслане повідомлення про підозрілу діяльність.

Розуміння та усунення транскордонних ризиків

23. *Складні корпоративні структури, які охоплюють кілька юрисдикцій, можуть бути пов'язані з більш високими ризиками. У контексті злочинного використання таких структур зазвичай спостерігається, що такі корпоративні мережі навмисно розділяють створення*

компанії, активи, власність/управління, місцезнаходження професійних посередників та місцезнаходження банківських рахунків за різними країнами, щоб обходити регулятивні норми. Такий транскордонний характер корпоративної мережі ускладнює органам влади в кожній окремій юрисдикції розуміння повної картини зловживання юридичними особами в цілях відмивання коштів, фінансування тероризму та предикатних злочинів. Тому для країн важливо включати розгляд та аналіз різних типів транскордонних ризиків в їх оцінці ризиків.

Обмін та розповсюдження результатів оцінки ризиків

- 24. Результати оцінки ризиків повинні широко поширюватися серед компетентних органів влади. З необхідними редакціями для будь-якої конфіденційної інформації враховуючи свої закони про обмін/розкриття інформації, країни також повинні ділитися результатами з ключовими партнерами у приватному секторі для посилення правозастосування, а також ділитися з громадянським суспільством та науковою спільнотою ключовими показниками оцінки ризиків для поглиблення знань про ризики відповідно до Рекомендації 1. Країни також можуть розглянути можливість збереження постійного/періодичного діалогу між зацікавленими сторонами державного та приватного секторів щодо оцінки ризиків та обміну типологіями.*
- 25. Для розвитку міжнародного обміну і покращення розуміння загальних факторів ризику пов'язаних із зловживанням юридичними особами, країни можуть розглянути можливість публічного (повністю або частково) доступу до своєї оцінки, з необхідними правками.*

3. ОСНОВНА ІНФОРМАЦІЯ

Реєстри компаній

26. Пояснювальна Записка до Рекомендації 24 вимагає, щоб усі компанії, створені в межах країн, були зареєстровані в реєстрі компаній²². Рекомендація 24 вимагає від країн забезпечити, як обов'язкову передумову для виявлення бенефіціарної власності, отримання та реєстрацію основної інформації про компанії реєстром компаній²³. Інформація має включати наступне:

- i. Назву компанії, підтвердження створення, організаційно-правову форму та статус, юридичну адресу, основні регулюючі повноваження (наприклад, установчий договір і статут), список директорів та унікальний ідентифікатор, як-от ідентифікаційний податковий номер або еквівалент (якщо таке має місце).²⁴

27. Ця інформація, яка зберігається в реєстрі компаній, повинна бути загальнодоступною. Щодо податкового ідентифікаційного номера (або еквівалента) у країнах, де ця інформація отримана та зареєстрована в іншому державному органі, а не в реєстрі компаній, можуть існувати певні правові обмеження щодо того, чи можна надавати цю інформацію у загальний доступ.

28. Роль реєстрів компаній значно відрізняється поміж країн, як і рівень та якість інформації отриманої про компанії. Країни повинні знати про будь-які проблеми, що можуть негативно вплинути на достовірність інформації, яка міститься в реєстрі. Наприклад, ряд реєстрів компаній відіграють пасивну роль, діють як сховища інформації чи документів, а не здійснюють перевірки чи інші заходи для забезпечення точності отриманої інформації. На додачу, у багатьох країнах інформація реєстру компаній не завжди належним чином оновлюється. Там, де існують ці проблеми, країни повинні розглянути можливість вжиття заходів для посилення перевірки достовірності інформації, що міститься в реєстрі компаній.

Компанії

²² Щоб уникнути сумнівів, «реєстр компаній» означає реєстр(и) у країні компаній, зареєстрованих або ліцензованих у цій країні та зазвичай підтримуваних для установчих повноважень; це не відноситься до інформації, що зберігається самою компанією або для неї.

²³ Або інший державний орган у разі ідентифікаційного податкового номера.

²⁴ Ідентифікаційний податковий номер (ІПН) — це загальний унікальний ідентифікатор, який може використовуватися країнами. Країни можуть використовувати інші ідентифікатори високої цілісності з еквівалентним рівнем ідентифікації замість ІПН для ідентифікації конкретної юридичної особи. Невичерпний прикладами унікального ідентифікатора можуть бути ідентифікаційний номер ПДВ, податок на прибуток реєстраційний номер, національний реєстраційний номер (компанії) або ідентифікатор юридичної особи (LEI).

29. Від компанії слід вимагати отримання та ведення основної інформації, яка зазначена нижче, частина якої збігається з внесеною до реєстру, як розглянуто вище:

- (a) назва компанії, підтвердження створення, організаційно-правова форма та статус, юридична адреса, основні регулюючі повноваження (наприклад, установчий договір і статут), список директорів і унікальний ідентифікатор, наприклад податковий ідентифікаційний номер або еквівалент (якщо таке має місце); та*
- (b) реєстр їхніх акціонерів або членів Правління, що містить імена акціонерів та членів Правління і кількість акцій, якими володіє кожен акціонер, а також категорії акцій (включаючи характер відповідних прав голосу).*

30. Ця інформація може бути внесена самою компанією або третьою особою під відповідальність компанії. Інформація повинна зберігатися компанією в межах країни, або за юридичною адресою, або в іншому місці, про яке повідомлено реєстр компаній. Однак, якщо компанія або реєстр компаній утримує інформацію про бенефіціарну власність всередині країни, тоді реєстрація акціонерів в країні не потрібна за умови, що компанія може надати цю інформацію оперативно за запитом.

4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО БЕНЕФІЦІАРНУ ВЛАСНІСТЬ

31. Рекомендація 24 вимагає від країн забезпечити наявність доступу до належної, актуальної та точної інформації про бенефіціарну власність та контроль над юридичною особою.²⁵ Бенефіціарний власник визначається наступним чином у Глосарії до Рекомендацій FATF.²⁶

Визначення «Бенефіціарного власника»

Бенефіціарний власник означає фізичну особу (осіб), яка здійснює вирішальний²⁷ вплив на діяльність клієнта²⁸ та/або фізичної особи, від імені якої проводяться транзакції. До цього поняття також входять фізичні особи, які здійснюють вирішальний вплив на діяльність юридичної особи або правового утворення. Кінцевим бенефіціарним власником може бути лише фізична особа, а також більше ніж одна фізична особа можуть бути кінцевими бенефіціарними власниками юридичної особи або правового утворення²⁹.

32. Інформацією про бенефіціарну власність юридичних осіб є інформація про ідентифікаційні дані та ступінь здійснюваного над юридичною особою контролю:

- (а) Фізичних осіб, які в кінцевому підсумку мають контрольний пакет акцій юридичної особи, якщо такі є;³⁰
- (б) Фізичних осіб, які здійснюють остаточний вирішальний вплив на діяльність юридичної особи через інші засоби, відмінні від володіння часткою власності, якщо такі є.

33. У ситуаціях, коли бенефіціарного власника неможливо ідентифікувати, в Глосарії зазначено, що підзвітні суб'єкти ідентифікують фізичну особу, яка обіймає посаду вищого керівного складу і вносять її до реєстру, як

²⁵ Пояснювальна примітка до Рекомендації 24, параграф 1.

²⁶ Визначення глосарію також охоплює ситуації, охоплені Рекомендаціями 10 та 25.

²⁷ Посилання на «здійснює вирішальний вплив» стосується ситуацій, у яких право власності/контроль здійснюється через ланцюжок власності або шляхом контролю, відмінного від прямого контролю.

²⁸ Це визначення також має застосовуватися до бенефіціарного власника або вигодоодержувача від полісу страхування життя чи іншого страхового полісу з інвестиційним компонентом

²⁹ Кінцевим бенефіціарним власником завжди є одна або декілька фізичних осіб. Як встановлено у R.10, у контексті CDD може бути неможливо встановити таку особу за допомогою розумних заходів, і якщо наявні сумніви щодо того, чи особа з контрольним пакетом акцій юридичної особи і є кінцевим бенефіціарним власником, або якщо жодна фізична особа не діє через інтереси власності, особистість повинна бути визначена як фізична особи (або особи), які здійснюють контроль над юридичною особою або організацією за допомогою інших засобів. Якщо жодна фізична особа не виконує цю роль, має бути фізична особа, яка обіймає посаду вищої посадової особи її ідентифіковано та записано як ту, що обіймає цю посаду. Це положення R.10 не змінює та не замінює визначення того, хто є бенефіціарним власником.

³⁰ Частки власності можуть бути настільки диверсифікованими, що не буде жодної фізичної особи, незалежно від того, чи діють вони окремо або разом, які здійснюють контроль над юридичною особою через право власності

таку, що обіймає цю посаду (згідно з Р.10). Як уточнено в Глосарії, це положення Р.10 не змінює та не замінює визначення того, хто такий бенефіціарний власник, але встановлює, як слід проводити CDD у ситуаціях, коли не вдається ідентифікувати бенефіціарного власника. Це має застосовуватися до всіх підходів зі збору інформації про бенефіціарну власність (див. розділ 5 «Щодо багатосторонніх підходів»).

34. Під час збору інформації про бенефіціарну власність слід вживати розумних заходів для перевірки даних таких осіб та їх статусу бенефіціарного власника (див. розділ 7 «Точність інформації»³¹). Слід застосувати ризик-орієнтований підхід для визначення обґрунтованості заходів перевірки (див. розділ 7 «Заходи перевірки»).

Різниця між юридичною власністю та бенефіціарною власністю

35. Юридична власність та бенефіціарна власність над юридичною особою є двома різними концепціями. Фізична особа може вважатися бенефіціарним власником на підставі того, що він/вона є кінцевим власником/контролером юридичної особи через його/її частки власності або шляхом здійснення остаточного ефективного контролю через інші засоби. Хоча юридична власність та бенефіціарна власність можуть співпадати, право власності або контрольний пакет акцій компанії може бути записаний на фізичну або юридичну особу, яка не є бенефіціарним власником, який в кінцевому підсумку здійснює контроль над установою, прямо чи опосередковано. Відповідно, особи, які здійснюють вирішальний вплив на діяльність юридичної особи повинні бути ідентифіковані як бенефіціарні власники, незалежно від того, чи володіють вони акціями в кількості, що більша за будь-яке мінімальне порогове значення для володіння.
36. Країни повинні розглянути різні типи часток власності та способи здійснення контролю над юридичною особою, яка існує в межах їх юрисдикції, відповідно до комерційного та адміністративного права, включаючи права голосу, економічні права, конвертовані акції або непогашені борги, які можна конвертувати в акціонерний капітал з правом голосу. Вони також повинні враховувати частки власності та способи здійснення контролю, оскільки ці два аспекти можуть еволюціонувати.

Бенефіціарне володіння через частки власності

37. Країни можуть використовувати поріг власності для визначення бенефіціарної власності на основі часток власності, наприклад, будь-які

³¹ Пояснювальна примітка до Рекомендації 10, параграф 5(b)(i); Пояснювальна записка до Рекомендації 24, пункту 9.

фізичні особи, чия пряма чи опосередкована власність досягає певного відсотка акцій компанії. Такий поріг не повинен перевищувати максимум 25%. Країни можуть розглядати об'єднані частки власності (наприклад, акціонерів, що працюють разом).

38. *Міркування щодо визначення належного мінімального порогу для звітності можуть включати рівень ризику ВК/ФТ, який становлять відповідні види юридичних осіб, сфер діяльності, складності структури власності/контролю, серед інших можливих факторів ризику. оцінка ризику не буде потрібна для кожного застосування порогового значення в кожному окремому випадку. Вищий ризик ВК/ФТ може сигналізувати про необхідність нижчого порогового значення для володіння як одного із можливих заходів для зменшення таких ризиків (див. розділ 2 «Оцінка ризику»). Щоб уникнути вразливості режиму розкриття інформації до лазівок, встановлення низьких порогових значень може дозволити органам влади отримати більше інформації про тих, хто володіє або здійснює контроль над корпоративними структурами, паралельно збільшуючи свої зусилля в контексті ідентифікації.*
39. *Фактори ризику повинні бути виявлені шляхом оцінки ризику юридичних осіб на основі загроз та вразливостей ВК/ФТ, яким піддається ця юрисдикція (див. розділ 2 «Оцінка ризику»).*³² *Конкретні фактори ризику відрізняються залежно від законодавства юрисдикції і якості застосування нормативних актів щодо ПВК/ФТ, якості нагляду за ФУ та ВНУП (зокрема, TCSP), а також галузевих та географічних ризиків. За деяких обставин результати оцінки ризику можуть призвести до того, що країни будуть застосовувати різні порогові значення, наприклад, для різних секторів економіки або для різних видів юридичних осіб.*
40. *Нижче наведено приклади аспектів, які країни можуть враховувати при встановленні внутрішнього регулювання щодо порогових значень:*
- a) *Відомі тенденції непрозорих структур власності/контролю: наприклад, через використання номінальних директорів та/або номінальних акціонерів³³, у тому числі іноземних корпоративних акціонерів, особливо коли вони є частиною довшого ланцюга непрозорих корпоративних установ.*
 - b) *Відомі тенденції складних міжнародних структур: наприклад, структури за участю корпоративних акціонерів, активів та/або номінальних власників, які всі розпорошені по різних юрисдикціях³⁴, можуть бути високоризиковими, оскільки вони можуть утворити так звані тріщини у регулюванні, нагляді та правозастосуванні на національному рівні. Подібні структури іноді створюються саме з метою ухилення від дотримання закону і приховування бенефіціарного власника.*
 - c) *Секторальні фактори ризику: фактори ризику ВК/ФТ можуть бути зосереджені в окремих секторах, враховуючи поширеність предикатних злочинів, наприклад у*

³² Пояснювальна примітка до Рекомендації 24, параграф 2(d-e).

³³ Див. розділ 15 щодо тих, хто призначає номіновану особу.

³⁴ Наприклад, компанія, зареєстрована в одній юрисдикції, яка була створена постачальником транспортних послуг у другій юрисдикції, має номінального директора з третьої юрисдикції та корпоративного юридичного власника, створеного в четвертій юрисдикції.

таких секторах як видобувна діяльність (нафта і газ), державні закупівлі, ринок нерухомості і торгівля об'єктами дикої природи.

- d) Відомі тенденції щодо неправомірного використання юридичних осіб³⁵, наприклад, транзитних організацій (в яких доходи від підприємницької діяльності розглядаються як особисті доходи власників); операційні або неопераційні (домициліарні) компанії; компанії-оболонки без самостійних операцій, значних активів, наявності постійної ділової діяльності або працівників.³⁶
- e) Відомі ризики організацій, що належать або контролюються національними або іноземними політично значущими особами (PEP).
- f) Відомі ризики установ, що здійснили відкриття та закриття протягом короткого періоду час.
- g) Відомі ризики установ, які використовуються для доступу до державних тендерів або отримання частки державних активів.

41. *Частка власності може утримуватися прямо чи опосередковано, наприклад, через ланцюжок корпоративних структур або через номінальних акціонерів. Бенефіціарним власником юридичної особи може бути більш ніж одна особа, виходячи з того, що частки власності перевищують мінімальне порогове значення. Наприклад, якщо прийнято 20% порогове значення, то п'ять осіб, кожен з яких володіє 20% акцій, вважатимуться бенефіціарними власниками.*
42. *Іноді частки власності можуть бути настільки диверсифікованими, що не існує єдиного акціонера, який діє самостійно або разом з іншими акціонерами, який здійснює контроль над юридичною особою через володіння. Наприклад, якщо є порогове значення у 20% (на основі оцінки ризику в юрисдикції), компанія з шістьма акціонерами може не мати жодного акціонера, який володіє акціями, що перевищують мінімальне порогове значення, тоді жоден акціонер не підпадає під вимоги щодо звітності, базуючись тільки на застосуванні порогового значення для володіння.*
43. *Акціонери можуть здійснювати контроль над компанією через володіння самі або разом з іншими акціонерами, в тому числі через будь-який договір, домовленість, зв'язок, посередників. Акціонери можуть співпрацювати для збільшення рівня контролю через офіційні чи неофіційні угоди або через використання номінальних акціонерів.³⁷ Контролюючі структури можна виявити за допомогою відповідних документів компанії.*
44. *Країни повинні надавати пріоритет ясності та практичності в реалізації концепції частки власності для визначення бенефіціарної власності та застосовувати правила, які є дієвими та правозастосовними для компаній та інших юридичних осіб, існуючих у межах країни.*

³⁵ Суб'єкти господарювання, метою яких є передача прибутків юридичних осіб власнику або бенефіціарам, діючи як джерела потоку коштів, але не маючи жодної іншої реальної мети.

³⁶ FATF – Егмонтська група (2018), Приховування бенефіціарної власності.

³⁷ Див. розділ 15 щодо тих, хто призначає номіновану особу.

Бенефіціарне володіння через контроль/інші засоби («поза порогом»)

45. Застосування порогу власності – не єдиний спосіб, яким має визначатися бенефіціарна власність відповідно до визначення FATF, яке охоплює обидві концепції володіння та здійснення контролю над юридичною особою. Наступні аспекти також можуть мати значення:

- **Диференційовані права голосу:** різні класи акцій можуть надавати певним акціонерам більше контролю, ніж іншим, наприклад через диференційовані права голосу. Таким чином, навіть частка акцій, яка значно нижча зазначеного порогу може фактично надати міноритарним акціонерам контроль над компанією. Нещодавні реформи в деяких юрисдикціях (Великобританія, Сінгапур, Гонконг, Китай) зробили такі угоди про подвійний клас акцій більш поширеними.
- **Повноваження призначати більшість керівництва:** контроль над юридичними особами може здійснюватися, якщо особа має повноваження призначати більшість керівництва прямо чи опосередковано (наприклад, якщо повноваження надано компанії, яка, у свою чергу, повністю належить фізичній особі). Однак право міноритарних акціонерів або певних зацікавлених сторін у тому, щоб призначити одного представника до керівництва сама по собі не надає контролю над юридичною особою.
- **Контроль через боргові інструменти:** контроль також можна здійснювати через боргові інструменти або інші механізми фінансування, наприклад, якщо кредитор може контролювати юридичну особу через угоди надання позик (такі як боргове зобов'язання, яке можна конвертувати в акціонерний капітал з правом голосу), або третю особу, яка іншим чином може впливати на акціонера за допомогою фінансових або інших відносин.³⁸ Однак банк, що надає фінансування юридичній особі, буде рідко буде вважатися таким, що здійснює контроль над юридичною особою.
- **Контроль через займані посади в юридичній особі:** фізичні особи, які здійснюють істотний контроль над юридичною особою та несуть за неї відповідальність через стратегічні рішення, які принципово впливають на ділову практику або загальний напрямок юридичної особи, можуть вважатися бенефіціарними власниками за певних обставин. Залежно від юридичної особи та законодавства країни, директори можуть або не можуть брати активну роль у здійсненні контролю над справами суб'єкта.
- **Контроль за допомогою неформальних засобів:** Контроль над юридичною особою може здійснюватися за допомогою неформальних засобів, таких як тісні особисті зв'язки з родичами або партнерами. Крім того, коли особа використовує, користується або отримує вигоду від активів, що належать юридичній особі, це може бути підставою для подальшого розслідування, якщо така особа в стані здійснювати контроль над юридичною особою.³⁹

³⁸ Також див. опис фактичних (або «тіньових») директорів і неофіційних номінантів у розділі 15 щодо тих, хто призначає номіновану особу.

³⁹ Також див. опис фактичних (або «тіньових») директорів і неформальних номінальних домовленостей у розділі 15 про номінальних осіб.

- Проте, такі випадки важче виявити, і на практиці вони будуть менш доречними при регулярному зборі інформації про бенефіціарну власність реєстратором, агентством чи іншим органом.

Бенефіціарна власність в контексті різних типів юридичних осіб

- **Компанії без акцій:** Бенефіціарні власники компаній, які не випускають акції, не будуть охоплені жодним порогом власності, вираженим у власності на акції. Це стосується, наприклад, неакціонерних компаній у Сполучених Штатах або компаній з обмеженою відповідальністю у Великобританії. Ці типи компаній зазвичай використовуються неприбутковими установами, але вони також можуть використовуватися комерційними установами. Крім того, компанії можуть змінювати свою організаційно-правову форму з акціонерних на неакціонерні або навпаки. У деяких випадках компанії без акцій продаються з боку TCSP як засіб для запобігання розкриттю бенефіціарної власності та податкових правил, що застосовуються до іноземної компанії, яка прямо чи опосередковано контролюється резидентом-платником податків (загалом відома як контрольована іноземна компанія - CFC). Ці установи потребуватимуть альтернативного підходу (щодо визначення контролю над суб'єктом господарювання) для визначення бенефіціарної власності через право власності.
- **Товариства:** Товариства з обмеженою та необмеженою відповідальністю мають правоздатність, відмінну від своїх партнерів, але в деяких країнах вони не мають акцій і, отже, на них не поширюється порогова сума акцій. У деяких країнах (наприклад, Британські Віргінські острови) ті, хто створює товариство, можуть вибирати, чи матиме воно правоздатність. За відсутності граничного розміру частки особа може контролювати товариство, якщо він/вона має право здійснювати (або фактично здійснює) значний вплив на ведення діяльності товариства. Це може включати, наприклад, право призначати або звільняти будь-якого партнера, направляти або накладати вето на інвестиційні рішення, на частку прибутку або повернення капіталу коштів або активів товариства, вносити зміни до статутних документів товариства (наприклад, договору про партнерство) або розпустити чи змінювати товариство.
- **Фонди:** ряд інших юридичних осіб мають правоздатність, але не є компаніями та не мають акцій, і, отже, на них не поширюватиметься будь-яке порогове значення щодо частки акцій. Це потребує альтернативного підходу (щодо визначення здійснення контролю над установою) для визначення бенефіціарної власності. Наприклад, фонди не мають власників і контролюються правлінням. Якщо фонди подібні до трастів, особи, які займають посади засновників, бенефіціарів і членів правління, можуть вважатися такими, що здійснюють контроль над фондом. Крім того, особа може мати контроль, якщо він/вона має право здійснювати (або фактично здійснює) значний вплив на ведення діяльності фонду. Це може включати, наприклад, право призначати або звільняти будь-кого з членів правління, направляти або накладати вето на розподіл коштів або активів фонду та його інвестиційні рішення, ліквідувати або змінити фонд.

5. БАГАТОСТОРОННІЙ ПІДХІД ДО БЕНЕФІЦІАРНОГО ВОЛОДІННЯ ІНФОРМАЦІЄЮ

46. Досвід країн, продемонстрований у взаємних оцінках FATF, свідчить про те, що багатосторонній підхід із використанням кількох джерел інформації є більш ефективним, ніж використання єдиного підходу у запобіганні неправомірному використанню юридичних осіб у злочинних цілях та впровадження заходів щодо прозорості бенефіціарної власності.⁴⁰ Підходи доповнюють один одного і зрештою, призводять до кращої якості інформації. А різноманітність і доступність джерел покращує доступ до інформації та допомагає пом'якшити проблеми з точністю окремих джерел (це може включати технологічні рішення).
47. Ядро багатостороннього підходу поєднує інформацію, що зберігається та/або надається самою компанією та інформацію, що зберігається державними органами або від їхнього імені в реєстрах або в альтернативних механізмах забезпечення швидкого та ефективного доступу до інформації про бенефіціарну власність. Три стовпи забезпечення того, аби інформація про бенефіціарну власність була належна, точна та актуальна однаково важливі, і жодні не повинні мати пріоритет за рахунок іншого. Для ефективної реалізації багатостороннього підходу, важливо переконатися, що обов'язки різних сторін є чітко визначеними.
48. Після перегляду Рекомендації 24 у березні 2022 року стандарти передбачають для багатостороннього підходу, включати як мінімум (1) підхід компанії та (2) реєстр або альтернативний механізм, а також 3) будь-які інші додаткові джерела інформації, пропорційні ризикам, з якими стикається юрисдикція. Відповідно до багатостороннього підходу, використання інформації з CDD, яка отримана та зберігається у ФУ/ВНУП згідно з Рекомендаціями 10 і 22, як альтернативний механізм або додатковий захід описано далі в розділах 11 і 12. Додаткова інформація також може включати основну інформацію та дані про бенефіціарну власність, яку утримують регулятори або фондові біржі. Країни можуть вирішити які саме заходи впроваджувати у свої національні системи на основі власного контексту, суттєвості та ризиків.
49. Країни можуть розглянути надання компетентним органам влади, які залучені до збору інформації про бенефіціарну власність, можливості доступу до та обміну інформацією про бенефіціарну власність. Країни

⁴⁰ Див. Найкращі практики FATF щодо бенефіціарної власності для юридичних осіб (2019).

також заохочуються до поширення цього доступу і обміну інформацією на інші джерела інформації про бенефіціарну власність задля подальшого посилення перехресної перевірки та контролю. Країни можуть розглянути можливість подальшого розширення цих обов'язків за межі простого виявлення помилок і покращення якості основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, і використовувати її для інформування національного розуміння поточних та виникаючих ризиків.

50. Крім того, країни також повинні забезпечити належні повноваження для того, аби змусити вести фінансову документацію та збирати докази у контексті розслідування⁴¹, що дозволить органам влади своєчасно визначити, чи має компанія контроль над рахунками у фінансовій установі всередині країни.

6. НАЛЕЖНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО БЕНЕФІЦІАРНУ ВЛАСНІСТЬ

51. Пояснювальна Записка до Рекомендації 24 вимагає від країн наявності механізмів, які забезпечуватимуть належність основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, включаючи інформацію, надану до реєстру компаній, і будь-яку доступну інформацію, зазначену в параграфі 7 Пояснювальної Записки до Рекомендації 24⁴².

«Належна» інформація відповідно до Рекомендацій FATF

Належна інформація – це інформація, якої достатньо для виявлення фізичної особи (осіб), яка є бенефіціарним власником (власниками), а також для ідентифікації засобів та механізмів через які здійснюється бенефіціарне володіння.

52. Стосовно ідентифікаційних даних фізичної особи, яка є бенефіціарним власником, Пояснювальна Записка містить приклади інформації⁴³, яку країни повинні вносити в реєстри. Хоча Пояснювальна Записка до Рекомендації 24 не містить жодних вказівок щодо кваліфікації або рейтингу вищезгаданої інформації, деяка інформація може вважатися необхідною для ідентифікації особи (наприклад, ім'я та прізвище, національність і дата народження), а інша інформація може бути корисною для подальшого підтвердження даних щодо особи, такі як унікальний національний ідентифікаційний номер (напр., внутрішній адміністративний номер, податковий реєстраційний номер, ідентифікаційний номер або номер соціального страхування), тип документу та його номер/серія, місце народження та адреса

⁴¹ Див. Рекомендацію FATF 31

⁴² Див. Пояснювальну примітку до Рекомендації 24, параграф 9.

⁴³ Див. Виноску 59 до Рекомендації FATF 24.

проживання та ідентифікаційний податковий номер або його еквівалент у країні проживання.

53. *Так само щодо засобів і механізмів, за допомогою яких фізична особа (особи) здійснює бенефіціарне володіння (через власність або контроль), певна інформація може вважатися необхідною для виявлення таких засобів і механізмів (наприклад, тип участі, права голосу або контроль за допомогою інших засобів) і обсяг (наприклад, зазначення відсотка акцій, прав голосу чи іншої форми контролю) бенефіціарної частки. Інша інформація, яка може бути корисною для подальшого підтвердження таких засобів та механізмів можуть включати інформацію в більш ніж одній формі бенефіціарної власності (наприклад, як через власність, так і через контроль), відомості про посередників або юридичних осіб, які беруть участь у ланцюжку (тобто ті, хто безпосередньо контролюється бенефіціарними власниками); інформацію про те, чи бере бенефіціарний власник участь у будь-яких номінальних відносинах (див. розділ 15 «Про номінальних власників»); і інформацію про те, чи частка бенефіціарного власника в юридичній особі утримується прямо чи опосередковано.*
54. *Стосовно фондів і подібних юридичних осіб, країни можуть розглянути відомості щодо відповідної посади/ролі (наприклад, засновник, бенефіціар і член правління) фізичної особи (осіб).*

7. ТОЧНА ІНФОРМАЦІЯ – ЗАСІБ ПЕРЕВІРКИ ІНФОРМАЦІЇ ПРО БЕНЕФІЦІАРНУ ВЛАСНІСТЬ

55. *Після ідентифікації бенефіціарних власників ця інформація має бути верифікована. Верифікація – це поєднання перевірок та інших процесів, які країни повинні застосувати на різних етапах для забезпечення точності даних про бенефіціарну власність (Пояснювальна Записка до Рекомендації 24 параграф 9). Верифікація застосовується до всіх напрямків багатостороннього підходу, і є деякі принципи, які можуть застосовуватися до усіх напрямків, описаних нижче. Для верифікації може знадобитися професійні дослідження, а засоби верифікації залежатимуть від підходу до збереження інформації про бенефіціарну власність. Метою має бути те, що загальні механізми встановлені країною, забезпечують точність інформації про бенефіціарну власність та забезпечують узгодженість інформації з різних джерел.*
56. *Верифікація інформації про бенефіціарну власність зазвичай може передбачати перевірку отриманих документів (наприклад, сертифікатів акцій, реєстру акціонерів, рішення засідань правління, а також довіреності). Верифікація інформації про бенефіціарну власність також може включати, залежно від рівня ризику, ручну або автоматизовану перевірку з відповідними урядовими та іншими доступними базами даних (наприклад, демографічні реєстри чи реєстри національних ідентифікаційних номерів, реєстри ідентифікованих платників податків, реєстри транспортних засобів та земельних ділянок).*

57. *Верифікація бенефіціарних власників може відбуватися під час різних процесів, залежно від підходу до зберігання інформації про бенефіціарну власність, хоча кожен підхід які країни обирають як частину багатостороннього підходу повинен включати верифікацію:*

- a) Компаніями відповідно до підходу компаній (див. розділ 9).
- b) Органом(ами), відповідальним(ими) за реєстр бенефіціарних власників відповідно до підходу реєстрів (див. розділ 10).
- c) Установами, відповідальними за надання інформації про бенефіціарну власність згідно з альтернативними механізмами (див. розділ 11).
- d) Установами, залученими до будь-яких додаткових заходів, які є необхідними для забезпечення визначення бенефіціарної власності компанії, включаючи, наприклад, інформацію, що зберігається регуляторами або фондовими біржами, або отриману ФУ та ВНУП відповідно до Рекомендацій 10 і 22 (див. розділ 12).

58. *Оскільки засоби верифікації можуть відрізнятися для кожного підходу, важливо, щоб критерії ідентифікації бенефіціарного власника, застосовані до різних підходів, були узгодженими з відповідними вимогами (зокрема тими, що застосовуються до CDD відповідно до Рекомендації 10 або 22). Залежно від конкретного рівня ризиків країни, заходи верифікації можуть включати такі два компоненти:*

- a) **Верифікація особи:** необхідно вжити належних кроків для верифікації ідентифікаційних даних будь-якої фізичної особи (осіб), зареєстрованої як бенефіціарний власник.
- b) **Перевірка статусу:** необхідно вжити належних кроків для верифікації основ ідентифікації особи як бенефіціарного власника.

59. *Мета запровадження чіткого механізму верифікації інформації про бенефіціарну власність - це зменшити ризики отримання недостовірної інформації та забезпечити дотримання правил звітності щодо бенефіціарної власності. Однак це не означає підхід з нульовою ймовірністю помилки. Це процес, спрямований на підвищення впевненості у тому, що інформація про кінцеве володіння і контроль є надійною, а очевидні помилки та невідповідності систематично помічаються та виправляються. Країни можуть розглянути автоматизовані перевірки, де це можливо, щоб мінімізувати тягар верифікації та підвищити своєчасності обробки інформації.*

60. *Країни повинні запровадити ризик-орієнтований підхід до верифікації. У випадках підвищеного ризику (наприклад, компанії зі складною структурою в кількох юрисдикціях, існування номінальних директорів або акціонерів, установи, визначені як високоризикові при оцінці ризику, установи, які раніше повідомляли неточну інформацію про бенефіціарну власність або при неможливості отримати необхідну документацію), обсяг та/або частота заходів верифікації, мають бути посилені. В інших випадках, таких як, коли в мікрокомпанії юридичний власник, директор і бенефіціарний власник є однією особою, країна може вирішити, виходячи з ризику, що заходи верифікації можуть бути скориговані.*

61. Посилення механізмів верифікації також можна використовувати для виявлення неточності у звітах щодо інформації про бенефіціарну власність та/або навмисне приховування, наприклад нерозголошення номінальних відносин. Подібні перевірки більш слідчого характеру можуть проводитись правоохоронними органами. У країнах, які вимагають залучення професійного посередника для створення юридичних осіб, від регульованих професійних посередників може вимагатися виконання посилених перевірок.
62. Незалежно від механізмів, які використовуються заздалегідь, країни також можуть вимагати офіційного підтвердження того, що інформація, розкрита під час подання, є правдивою та повною.⁴⁴ Хоча таке підтвердження покладе основний тягар надання правдивої інформації на сторону, яка подає її, це не повинно замінювати різні зусилля з верифікації на стороні одержувача інформації.

Верифікація особи бенефіціарного власника

63. У процесах верифікації ідентифікаційних даних слід взяти відповідних заходів, щоб довести, що фізична особа, яка визначена бенефіціарним власником, фактично існує та є тим, за кого себе видає, наприклад, шляхом перевірки виданих державними органами документів, що посвідчують особу. Ідентифікаційні дані — це комбінація «атрибутів», які належать особі, наприклад, ім'я, дата народження та національність. З метою верифікації ідентифікаційних даних, у випадках, коли є підозра, що дані були сфальсифіковані чи вкрадені, або за наявності будь-яких інших пов'язаних із цим ризиків, слід взяти заходів, щоб перевірити, чи заявлені дані належать відповідній особі. Це може призвести до того, що людину попросять представити документ, що посвідчує її особу (наприклад паспорт, або водійське посвідчення). Така верифікація також може здійснюватися шляхом автоматичного обміну даними з надійною національною системою, такою як реєстр житла, податковий реєстр, база даних паспортів або виборча інформація. Верифікуюча сторона може покладатися на такий обмін, якщо він передбачає такий самий рівень гарантії.
64. Під час верифікації ідентифікаційних даних слід враховувати достовірність доказів. Це стосується кількості та надійності даних, документів та інформації з незалежних джерел, а також необхідності застосування ризик-орієнтованого підходу. Для ідентифікації даних бенефіціарного власника, що знаходиться за кордоном, отримуюча сторона повинна взяти заходів для верифікації достовірності документації, яка надана з-за кордону
65. Хоча дані особи зазвичай не змінюються протягом її життя, інформація може потребувати оновлень після закінчення терміну дії документів, що посвідчують особу, або зміни громадянства (див. розділ 7 щодо актуальної інформації). У такому випадку особа зобов'язана оновити

⁴⁴ Від сторони, яка подає інформацію, яка може включати юридичних осіб, їх представники, постачальники транспортних послуг або інші постачальники послуг.

дані, які підлягають верифікації. Також мають бути достатні заходи безпеки та безпека даних, щоб гарантувати, що верифіковані дані не могли бути вкрадені або їх не використала інша особа (наприклад, захищений портал).

Верифікація статусу бенефіціарного власника

66. Залежно від рівня ризику верифікація статусу бенефіціарного власника може включати в себе, але не обмежуватися такими елементами:

- i. Чи має особа, визначена як бенефіціарний власник, право власності, право голосу або права контролю в юридичній особі, такі, щоб вони відповідали визначенню бенефіціарного власника?
- ii. Чи особа, визначена як бенефіціарний власник, насправді здійснює права, пов'язані з рівнем власності та/або контролю на практиці від його/її власного імені або є особою, яка здійснює ці права за вказівкою, або за домовленістю з невідомою третьою стороною⁴⁵?
- iii. Чи відповідають визначені бенефіціарні власники структурі та профілю ризику юридичної особи?

67. Оскільки статус бенефіціарного власника може змінюватися з часом, навіть щодо характеру контролю, інформацію слід продовжувати верифікувати (замість того, щоб просто покладатися на перевірки, що проводяться під час реєстрації), відповідно до вимог щодо того, що інформація повинна бути актуальною, як зазначено в розділі 8 цього керівництва. Інформація, зібрана з часом, також буде корисною для національних органів влади, ФУ або ВНУП (див. розділ нижче «Про повідомлення про розбіжності»).

Механізми звітування про розбіжності

68. Для підтримки точності інформації про бенефіціарну власність країни можуть розглянути запровадження механізмів звітування про розбіжності як додатковий захід протидії ризику у контексті окремих країн. Повідомлення про розбіжності, якщо застосовується, має служити як доповнення до заходів верифікації різними механізмами, описаними вище та не повинні замінювати їх.⁴⁶

69. Повідомлення про розбіжності зазвичай дозволяє органам влади та установам, з доступом до даних про бенефіціарну власність, звітувати органу, який утримує інформацію про бенефіціарну власність юридичних осіб, чи інформація, якою володіє орган, відрізняється від інформації, якою володіють установи. Хоча звітування про розбіжності може допомогти підвищити точність і повноту інформації про

⁴⁵ Номінальний власник ніколи не є бенефіціарним власником юридичної особи. Див. розділ 15 щодо цього.

⁴⁶ Пояснення до Рекомендації 24, параграф 11.

бенефіціарну власність юридичних осіб, будь-яке з цих зобов'язань, покладених на звітуючу сторону, призведе до питання щодо достатності ресурсів. Країни можуть розробити процеси чи процедури для мінімізації адміністративного тягаря у повідомленнях про розбіжності в конкретних ситуаціях, де існує можливість звітування як ФУ/ВНУП, так і клієнтами.

70. Таким чином, запроваджуючи механізм звітування про розбіжності, країни можуть враховувати наведені нижче відповідні фактори:

- a) **Доступ підзвітних установ до інформації:** Сторони, які зобов'язані повідомляти про розбіжності (ФУ/ВНУП або інші підзвітні суб'єкти, як визначено у законах країни) потребуватимуть доступу до інформації про бенефіціарну власність, що зберігається в реєстрі/альтернативних системах, щоб вони могли повідомляти про розбіжності (з точністю і повнотою) між реєстром/альтернативною системою та їх інформацією про клієнта, зібраної в рамках процедури CDD.
- b) **Суттєвість розбіжностей:** оскільки обсяг повідомлених розбіжностей може бути дуже великим, щоб оптимізувати кількість ресурсів, які використовуються як підзвітними установами під час подання звіту, так і установою, що приймає звіти, країни повинні чітко визначити суттєвий поріг для розбіжностей, про які слід повідомляти. Наприклад, увага зазвичай приділяється фактичним помилкам, а не помилкам друку чи орфографії.
- c) **Ухвалення рішень щодо звітів про розбіжності та система зворотного зв'язку:** Країни повинні розглянути можливість впровадження системи для перегляду та ухвалення звітів про розбіжності у справедливий та ефективний спосіб, з наголосом на належній процедурі та на ризик-орієнтованому підході. Компанії та інші юридичні особи повинні бути проінформовані у належні строки щодо повідомлених розбіжностей (із зазначенням причин), щоб дані могли бути своєчасно виправлені. Після вирішення розбіжності, установа, що надіслала звіт, має бути повідомлена про це, щоб уся інформація була узгодженою.
- d) **Ведення записів:** Країни повинні розглянути можливість належного запису розбіжностей (наприклад, показані у витягах з реєстру/альтернативних систем), щоб потенційні користувачі цієї інформації знали, що ці дані можуть не бути належними, точним або актуальним. Зокрема, якщо зробити цю інформацію доступною компетентним органам влади, це може бути корисними. З ширшої точки зору, країни можуть розглянути можливість моніторингу кількості повідомлень про розбіжності та причини їх виникнення.
- e) **Питання конфіденційності:** Звіти про розбіжності, швидше за все, міститимуть особисті дані. Країни повинні враховувати закони про конфіденційність даних, конфіденційність клієнтів та інші відповідні питання при спробі впровадження механізмів звітування про розбіжності. Наприклад, необхідно вжити заходів безпеки щоб запобігти витоку даних.

8. АКТУАЛЬНА ОСНОВНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЯ ПРО БЕНЕФІЦІАРНУ ВЛАСНІСТЬ

71. У Пояснювальній Записці до Рекомендації 24 зазначено, що країни повинні мати механізми для забезпечення актуальності основної інформації та інформації про бенефіціарну власність та її оновлення протягом розумного періоду (наприклад, протягом одного місяця)⁴⁷, після будь-яких змін або виявлення застарілої інформації. Щоб уникнути двозначності, країни повинні створити чітку та практичну структуру, яка підтримує оновлення інформації про бенефіціарну власність протягом розумного періоду. Така структура має уточнити визначення «розумного періоду» та як вона буде запроваджуватися для кожного підходу, який використовує країна, щоб підтримувати актуальність інформації про бенефіціарну власність.
72. Стандарти забезпечують певну гнучкість, що дозволяє країнам визначати відповідний «розумний період» для оновлення інформації про бенефіціарну власність, відповідно до їх ризику та контексту, а також беручи до уваги їх інституційну структуру та інші внутрішні обставини.
73. Країни можуть зіткнутися з практичними перешкодами у виконанні цієї вимоги⁴⁸ і це може вимагати більше часу для забезпечення підтримання інформації про бенефіціарну власність в актуальному стані. Це може включати конкретні ситуації, коли БВ не може бути чітко визначений або з ним неможливо швидко зв'язатися (наприклад, у випадках форс-мажорних обставин⁴⁹ або коли записи стають недоступними через збої ІТ), або якщо БВ не відповідає на нагадування або з ним більше не можна зв'язатися за відомою адресою.
74. Країни повинні розглянути можливість виявлення цих практичних перешкод та/або конкретних ситуацій, а також те, як вони можуть перешкоджати збереженню інформації про бенефіціарну власність в актуальному стані для кожного механізму, який використовує країна для збереження інформації про бенефіціарну власність. У відповідних випадках країни також повинні розглянути визначення періоду, який є практично максимально коротким, з відповідними та виправданими заходами, який мав би ефект належного пом'якшення або подолання цих практичних перешкод.⁵⁰
75. В якості найкращої практики для забезпечення актуальності інформації, країни можуть вимагати від компаній, а також інших механізмів, що використовуються, забезпечувати своєчасний доступ органів влади до належної, точної та актуальної інформації задля періодичних перевірок

⁴⁷ Рекомендований розумний період збереження інформації протягом одного місяця встановлений за орієнтованим графіком.

⁴⁸ Також див. розділ 11 про механізми та джерела інформації про бенефіціарну власність, який наводить приклади міркувань для країн щодо забезпечення інформації щодо бенефіціарної власності яка підтримується в актуальному стані.

⁴⁹ Форс-мажорні обставини визначаються як дії, події чи обставини поза контролем сторін. Прикладами можуть бути стихійні лиха, війна або смерть бенефіціарного власника.

⁵⁰ Наприклад, через законодавчу реформу та використання технологій.

інформації про бенефіціарних власників на основі ризик-орієнтованого підходу, шляхом перегляду наявної у них інформації. Така регулярна перевірка може сприяти виявленню змін у бенефіціарній власності корпоративних структур і буде корисною, якщо компанія ненавмисно не ідентифікує зміни.

9. ОБОВ'ЯЗКИ КОМПАНІЙ ЗА ПІДХОДОМ КОМПАНІЙ

76. Відповідно до підходу компаній, країни повинні вимагати від компаній здійснювати наступні заходи⁵¹:

- a) Отримувати та зберігати належну, точну та актуальну інформацію про бенефіціарну власність компанії;
- b) Співпрацювати з компетентними органами якомога повніше задля визначення бенефіціарного власника, включаючи своєчасне надання інформації до компетентних органів влади;
- c) Співпрацювати з фінансовими установами/ВНУП для надання належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність компанії.

77. Для початку, країни повинні вимагати від компаній вести список своїх акціонерів або членів правління⁵², до якого компетентні органи можуть отримати доступ за запитом. Однак цього буде недостатньо, оскільки реєстри акціонерів містять інформацію щодо юридичну власність, але не обов'язково про бенефіціарну власність (див. розділ 4 «Інформація про бенефіціарну власність»). Країни повинні враховувати наступне щодо реалізації цього підходу:

- a) Чи існують механізми (наприклад, встановлені процедури/протоколи), щоб гарантувати, що інформація про бенефіціарну власність, яку збирають компанії, є належною, точною та актуальною, і що така інформація своєчасно доступна компетентним органам? Чи мають компанії повноваження вимагати від своїх акціонерів оновленої інформації (включаючи повноваження запитувати інформацію про бенефіціарну власність у будь-який час)?
- b) Чи зобов'язані акціонери розкривати імена осіб, від імені яких відбувається володіння акціями (тобто особи-номінанти)? Коли відбуваються будь-які зміни у структурі власності чи контролю, чи зобов'язані акціонери та бенефіціарні власники повідомляти компанії протягом встановленого періоду часу⁵³? Чи зобов'язані компанії періодично переглядати та перевіряти інформацію про бенефіціарних власників?⁵⁴
- c) Чи існують ефективні, пропорційні та переконливі санкції проти компанії та її представників за невиконання своїх зобов'язань (наприклад, щодо збору інформації про бенефіціарну власність і її збереження в належному, точному і актуальному стані?).⁵⁵
- d) Чи мають компетентні органи повноваження вимагати співпраці від компаній, та чи існують ефективні, пропорційні та переконливі санкції для відмови від співпраці? Чи існує вимога тримати інформацію про бенефіціарну власність доступною в реєстрі

⁵¹

⁵² Пояснювальна примітка до Рекомендації 24, параграф 7(a).

⁵³ Пояснювальна примітка до Рекомендації 24, параграф 4. Також дивіться Розділ 3 щодо основної інформації про право власності.

⁵⁴ Наприклад, чи передбачені штрафні санкції проти бенефіціарних власників, які не надають необхідних даних інформацію для компанії?

⁵⁵ Див. Розділ 17 про санкції.

компаній? Як компанії, які не мають фізичної присутності в країні реєстрації, ведуть свою діяльність?⁵⁶

- e) Чи органи влади надали фінансовим установам/ВНУП чіткі вказівки про те, яких заходів їм слід очікувати, якщо компанії не співпрацюватимуть з ними (наприклад, відмовлятимуть відповідним органам у співпраці, не продовжуватимуть й не вступатимуть у ділові відносини).
- f) Як компанії дізнаються про свої зобов'язання та необхідні ресурси, які потрібні для виконання своїх зобов'язань? Чи існують належні керівні настанови, які пояснюють їхні зобов'язання, і чи є ці настанови загальнодоступними? Чи існують належні шляхи для компаній, щоб залучатися до навчання щодо їхніх зобов'язань?

⁵⁶ Наприклад, через вимогу мати хоча б одну фізичну особу-місцевого жителя директор, який має доступ до інформації про бенефіціарну власність.

10. РЕЄСТРОВИЙ ПІДХІД

78. Один із способів забезпечення того, щоб компетентні органи мали доступ до належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність юридичних осіб відповідно до Рекомендації 24, це забезпечити щоб державний орган чи установа зберігали цю інформацію (наприклад, податковий орган, ПФР, реєстр компаній або реєстр бенефіціарних власників).⁵⁷
79. Ефективним механізмом може бути реєстр, що містить інформацію про бенефіціарну власність, оскільки він дозволяє компетентним органам отримати доступ до такої інформації безпосередньо з джерела, швидким і ефективним способом (часто в реальному часі). Така ефективність зазвичай залежить від наявності у реєстратора достатніх ресурсів для виконання своїх завдань і щодо його спроможності запитувати додаткову інформацію, якщо він має сумніви щодо інформації, яку він отримує.
80. Реєстри бенефіціарних власників можуть мати різну форму, і країни мають певну свободу для їх налаштування відповідно до інституційного контексту, в якому діють реєстри, а також різноманітних юридичних осіб, бенефіціарних власників яких зареєстровано в реєстрі(ях). Це означає, наприклад, що країни, які працюють на децентралізованій основі (зокрема, у випадку федеративних земель із повноваженнями на субнаціональному рівні) можуть мати кілька реєстрів, які працюють незалежно, але пов'язані між собою. У таких випадках важливо забезпечити послідовність підходів і взаємодії систем для забезпечення безперебійної роботи компетентних органів з доступом до інформації про бенефіціарну власність, незалежно від того, який субнаціональний орган влади утримує цю інформацію. Також можливо, що різні реєстри створені для різних типів юридичних осіб (наприклад, для компаній, асоціацій або фондів), що відображає різну природу цих видів юридичних осіб. І в цьому випадку країни повинні забезпечити, що різні реєстри функціонують узгоджено, а компетентним органам забезпечено швидкий і ефективний доступ до них в усіх випадках, незалежно від обраної форми реєстрів. У будь-якому випадку країни повинні забезпечити, щоб їхні реєстри мали сферу дії достатньо широку, щоб охопити усі види юридичних осіб, включаючи відповідних іноземних юридичних осіб (замість певної групи юридичних осіб). На країнах лежить відповідальність забезпечити ефективний доступ до реєстрів з надійною інформацією.
81. Більшість проблем із впровадженням реєстрів бенефіціарних власників походять з інституційного рівня – тобто чи створено реєстр для збору належних, достовірних та актуальних даних, чи застосовуються

⁵⁷ Пояснювальна примітка до Рекомендації 24, параграф 7(b)(i). Крім того, Примітка до Рекомендації 24 (виноска 11) визначає, що орган може реєструвати корисну інформацію про власність поряд з іншою інформацією (наприклад, основні права власності та реєстрацію інформації, податкової інформації), або джерело інформації може мати форму кількох реєстрів (наприклад, для провінцій або районів, для секторів або для певних типів юридичних осіб, таких як НПО), або приватної організації, якій державний орган доручив це завдання

пропорційні та переконливі санкції до будь-яких юридичних чи фізичних осіб за невідповідність вимогам, та чи надано реєстру достатньо ресурсів для виконання своєї ролі.

- 82. Деякі країни інтегрували інформацію про бенефіціарну власність у вже існуючі бази даних, такі як реєстри компаній. Інші країни запровадили окремі реєстри бенефіціарних власників, які заповнюються юридичними особами, ФУ/ВНУП, компетентними органами, або певною мірою, за допомогою автоматизованих звітів через взаємопов'язані реєстри. Компетентні органи влади, а в деяких країнах підзвітні суб'єкти, мають доступ до реєстрів бенефіціарної власності та перевіряють інформацію на відповідність іншим джерелам (напр. ФУ та ВНУП, нотаріуси, податкові органи або в документації, яка запитувалась у інших юридичних осіб).*
- 83. У деяких країнах нотаріуси ведуть централізовану базу даних про бенефіціарну власність юридичних осіб (наприклад, база даних, яку зберігає приватний орган, якому державний орган доручив це завдання). Це включає належну, точну та актуальну інформацію, отриману та зафіксовану нотаріусами під час створення юридичних осіб або здійснення певних інших дій чи операцій фізичними та юридичними особами, а також інформацію про перекази фізичних та юридичних осіб. Таким чином створюється сховище корпоративної інформації, яке можна використовувати для перевірки інформації в реєстрі компаній.*
- 84. У деяких країнах податкові органи також можуть зберігати інформацію про бенефіціарну власність певних юридичних осіб. Податкові органи можуть володіти належною, точною та актуальною основною та бенефіціарною інформацією про юридичних осіб, які мають дохід, мають власність, здійснюють операції з нерухомістю або наймають працівників. Деякі навіть вимагають, щоб усі юридичні особи, які розкривають інформацію податковим органам, мали банківський рахунок і підлягали вимогам з проведення банками CDD. Якщо використовується така база даних, інформація, що міститься в ній, має бути належною, точною та актуальною.*
- 85. Країни, які використовують державний орган, що володіє інформацією про бенефіціарну власність, повинні розглянути ресурси та досвід, які будуть потрібні для ведення реєстру, а також забезпечити, щоб інформація, внесена до реєстру, була належною, точною та актуальною, а доступ до неї був швидким і ефективним. Ці міркування також стосуються механізмів управління, обслуговування, а також механізмів, заснованих на оцінці ризиків, у реєстраторів для перевірки інформації. Без достатніх ресурсів ефективність державного органу чи установи, що володіє інформацією про бенефіціарну власність, також буде під загрозою.*
- 86. Крім того, якщо завдання та обов'язки державного органу, що володіє інформацією про бенефіціарну власність, не визначені чітко, а повноваження та обов'язки реєстратора недостатньо чіткі, державний орган не зможе забезпечити, щоб дані в реєстрі були належними, точними і актуальними.*

87. Рекомендація 24 дозволяє країнам розглянути можливість полегшення доступу громадськості до інформації про бенефіціарну власність. Країни повинні прагнути знайти баланс між загальним суспільним інтересом у розкритті даних для запобігання відмиванню коштів і фінансуванню тероризму та основними правами бенефіціарних власників (такими як питання захисту персональних даних і відповідні законодавчі вимоги). З цією метою країни можуть розглянути багаторівневий підхід до розкриття інформації. Наприклад, країни, які надали публічний доступ, можуть розглянути можливість чіткого та вичерпного визначення типів інформації, яка має бути доступною для громадськості, яка може мати більш загальний характер (наприклад, ім'я та причина, чому особу визначено як бенефіціарного власника, назва компанії та юридична адреса), щоб мінімізувати потенційну шкоду бенефіціарним власникам (див. розділ 13 щодо доступу до інформації).

88. Нижче наведено кілька прикладів зауважень для країн, які прагнуть створити реєстр бенефіціарних власників або інтегрувати інформацію про бенефіціарну власність у вже існуючу базу даних:

- a) Чи існують юрисдикційні, чи конституційні перешкоди для впровадження ефективного реєстру бенефіціарної власності? Наприклад, у деяких країнах державні/місцеві органи влади несуть відповідальність за реєстрацію та регулювання юридичних осіб, і існують конституційні перешкоди, які обмежують юрисдикцію національних органів щодо встановлення вимог до бенефіціарної власності.
- b) Чи законні повноваження та цілі реєстратора достатньо широкі, щоб охопити роль збору, верифікації та збереження інформації про бенефіціарну власність?
- c) Чи має орган влади, відповідальний за реєстр, достатні людські та капітальні ресурси для збору, верифікації та збереження інформації про бенефіціарну власність? Для визначення бенефіціарного власника складної правової структури може знадобитися добре розуміння та знання корпоративного права. Подібним чином розуміння економічного контексту, в якому працює компанія, може допомогти зрозуміти, як можна здійснювати контроль за допомогою інших засобів (також див. розділ 4 щодо інформації про бенефіціарну власність). У деяких країнах реєстратор може проводити тематичний/горизонтальний аналіз юридичних осіб, щодо яких він зберігає інформацію про бенефіціарну власність, що дозволяє виявити нетипову або невірну інформацію. При розробці реєстру, країни можуть забажати розглянути питання про те, чи його технічна оснащеність дозволить проводити такий тип аналізу.
- d) Чи існують механізми для забезпечення того, щоб інформація про бенефіціарну власність, надана до реєстру, була належною, точною та актуальною? Чи зобов'язані індивідуальні заявники, які створюють юридичні особи, подавати точну інформацію про бенефіціарну власність до реєстру під час створення юридичної особи (наприклад, шляхом заборони реєстрації, якщо така інформація не надається)? Чи існують ризик-орієнтовані механізми для періодичного моніторингу інформації про бенефіціарну власність після реєстрації? Чи перевіряє реєстратор точність інформації, яку він отримує, дотримуючись ризик-орієнтованого підходу, і використовуючи надійні, незалежні вихідні документи, дані чи інформацію? Чи існує процес, який дозволяє органам влади, ФУ та ВНУП повідомляти реєстратору про будь-які

розбіжності?⁵⁸ Чи вжито розумних заходів для усунення повідомлених розбіжностей протягом відповідного періоду часу (див. розділ 7 щодо точної інформації)?

- e) Як відстежуються та реєструються зміни в інформації про бенефіціарну власність з часом? Чи зобов'язані юридичні особи та/або бенефіціарні власники вносити інформацію до реєстру протягом розумного періоду часу (див. розділ 8 щодо актуальної інформації) після будь-яких змін або необхідні виправлення? Крім того, чи існують якісь періодичні вимоги щодо оновлення/підтвердження/виправлення інформації про бенефіціарного власника?
- f) Чи існує компетентний орган, відповідальний за виконання вимоги щодо звітності до реєстру? Чи існують ефективні, належні та переконливі санкції, які застосовуються до порушень (наприклад, через нерозголошення або подання неточної чи неповної інформації) на основі правової бази, що діє в країні?⁵⁹ Наприклад, коли юридичні особи зобов'язані повідомляти про своїх бенефіціарних власників, чи передбачаються санкції щодо всіх відповідних аспектів (наприклад, за подання неповної/неточної інформації)? Чи поширюються санкції на відповідних осіб?
- g) Чи інформація, що зберігається в реєстрі, доступна для компетентних органів у швидкий та ефективний спосіб? Чи достатньо оприлюднено існування реєстру? Чи доступна інформація про те, як ним користуватися? Чи дозволяє система компетентним органам шукати інформацію про бенефіціарну власність, яка зберігається в реєстрі, у спосіб, який відповідає їхнім потребам (наприклад, вона дозволяє здійснювати пошук за назвою юридичної особи та іменем бенефіціарного власника, має інструменти для розрізнення юридичних осіб та бенефіціарних власників з однаковими іменами, має інструменти для агрегування інформації тощо)? Чи надає реєстр прямий доступ через віддалений вхід або подібні механізми, чи необхідно робити запит на отримання інформації з реєстру? Якщо останнє, чи дозволяє цей процес компетентним органам отримати інформацію швидко та ефективно? Чи існують чіткі вимоги щодо розкриття інформації для органу, відповідального за реєстр, для захисту від неналежного розкриття інформації?

Приклади функцій – державний орган, що володіє інформацією про бенефіціарну власність

89. Механізм, який надає державному органу інформацію про бенефіціарну власність (БВ), може включати деякі або всі з наведених нижче функцій:

⁵⁸ Послідовні стандарти даних і визначення БО між центральними реєстрами та суб'єктами звітності можуть допомогти досягти спільного розуміння. Непослідовність у розумінні або реалізації може створити додатковий адміністративний тягар і непотрібне звітування з незначним або відсутнім зв'язком із ризиком ВК/ФТ. Заходи з управління ризиком «повідомлення» компаніям, які мають звіт про розбіжності, мають суттєвий ризик відмивання коштів та фінансування тероризму, а також зворотній зв'язок зі звітними особами є важливим фактором.

⁵⁹ Див. Пояснювальну примітку до Рекомендації 24, параграф 18.

- i. Компанії повинні надати основну інформацію та інформацію про бенефіціарну власність до реєстру компаній під час реєстрації.
- ii. Компанії зобов'язані надавати основну інформацію та інформацію про бенефіціарну власність регулярно та протягом розумного періоду (наприклад, протягом одного місяця) після будь-якої зміни.
- iii. Компанії повинні надати декларацію (наприклад, заяву під присягою) щодо бенефіціарного власника та структури власності. Це може включати надання копій документів для підтвердження особи.
- iv. Державний орган, який володіє інформацією про бенефіціарну власність, зобов'язаний верифікувати особи бенефіціарних власників і те, що вони справді відповідають критеріям для того, щоб вважатися бенефіціарними власниками відповідно до ризик-орієнтованого підходу. (Перехресне посилання на розділ про верифікацію)
- v. Для компаній, які не надають інформацію про бенефіціарну власність, передбачаються пропорційні та переконливі санкції, такі як обмеження на реєстрацію, і такі санкції застосовуються. (див. розділ 16 про санкції).
- vi. Надання невірної інформації передбачає для компаній пропорційні та переконливі адміністративні та/або кримінальні санкції. Представник компанії також може бути притягнутий до персональної відповідальності. (див. розділ 16 про санкції).
- vii. Державний орган, який володіє інформацією про бенефіціарну власність, регулярно застосовує такі санкції у разі порушення зобов'язань або повідомляє про порушення відповідному органу.
- viii. Державний орган, який володіє інформацією про бенефіціарну власність, відіграє проактивну роль, включаючи перевірку інформації з інших джерел (таких як реєстри акціонерів, населення або національних ідентифікаційних даних) за допомогою ризик-орієнтованої верифікації, використання технологій тощо, аби виявити аномалії чи невідповідності та зменшити ризик шахрайства щодо підтверджуючих документів або неналежного розкриття інформації.
- ix. Інформація про бенефіціарну власність, якою володіє державний орган, записується в цифровому вигляді та доступна для пошуку. Функція пошуку підтримує пошук за кількома полями.
- x. Компетентні органи мають швидкий і ефективний доступ до всієї інформації про бенефіціарну власність, якою володіє державний орган, включно з можливістю повного пошуку.
- xi. Державний орган, який володіє інформацією про бенефіціарну власність, має можливість виявляти індикатори зловживання або незвичайної діяльності (червоні прапорці) в базі даних.
- xii. Основна інформація про компанію є загальнодоступною; деяка чи вся інформація про бенефіціарну власність також може бути загальнодоступною або доступною як мінімум для ФУ та ВНУП.
- xiii. ФУ та ВНУП і компетентні органи повідомляють про будь-які розбіжності (перехресне посилання на розділ про точність), які вони знаходять між інформацією про бенефіціарну власність, якою володіє державний орган, та інформацією про бенефіціарну власність, доступною для них. Державний орган, який володіє

- інформацією про бенефіціарну власність, та/або інший відповідний орган вживає відповідних заходів для виправлення інформації протягом розумного періоду часу.
- xiv. Державний орган, що володіє інформацією про бенефіціарну власність, може також отримувати та зберігати інформацію про акціонерів компаній на додаток до інформації про бенефіціарну власність.
 - xv. Державний орган, який володіє інформацією про бенефіціарну власність, збирає інформацію про раду директорів, вище керівництво та будь-яку іншу фізичну особу, уповноважену діяти від імені компанії.
 - xvi. Механізм доповнюється іншими підходами для забезпечення того, що інформація про бенефіціарну власність компанії може бути своєчасно визначена компетентним органом.⁶⁰
 - xvii. Захист даних і гарантії конфіденційності діють, включаючи обмеження щодо інформації, доступної різним користувачам реєстру, та іншої інформації про бенефіціарних власників, джерел для запобігання неправомірному розголошенню цієї інформації.

⁶⁰

Див. Пояснювальну примітку до Р.24, параграф 7(а) і параграф 7(с).

11. МЕХАНІЗМИ ТА ДЖЕРЕЛА ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО БЕНЕФІЦІАРНУ ВЛАСНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ: ХАРАКТЕРИСТИКИ АЛЬТЕРНАТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ

90. Країни можуть вирішити застосувати багатосторонній підхід, викладений у Рекомендації 24, використовуючи альтернативний механізм замість реєстру бенефіціарних власників, якщо механізм також надає компетентним органам ефективний доступ до належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність.⁶¹ Ефективний у цьому контексті означає доступ, який є швидким і надійним – тобто через надійне джерело, без невиправданої затримки, що дозволяє компетентним органам, зокрема правоохоронним органам і ПФР, швидко проводити свої розслідування та аналізи.
91. Країни мають можливість розробити альтернативний механізм, який відповідає їхнім конкретним ризикам, суттєвості та контексту, за умови, що підхід забезпечує ефективний доступ компетентних органів до належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність. Використовуючи підхід альтернативного механізму, країни можуть покладатися на існуюче(і) джерело(а) інформації. Країни повинні забезпечити наявність спеціального механізму (механізмів), який забезпечує ефективний доступ до достовірної інформації. Механізм(и) має включати чіткий і комплексний процес чи систему (або декілька процесів чи систем), за допомогою яких компетентні органи мають змогу отримати доступ до належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність.
92. Країни, які використовують підхід альтернативного механізму, повинні враховувати наведені нижче міркування при розробці своїх альтернативних механізмів.
- i. **Правова/операційна база:** чи існує чітка правова база, яка надає компетентним органам доступ до цієї інформації та/або дозволяє джерелу розкривати цю інформацію іншим відповідним органам? Чи існує законодавча база для захисту джерела інформації від відповідальності за санкціоноване розголошення? Чи існує законодавча база, яка вимагає від джерела інформації своєчасного розкриття цієї інформації органам влади? За відсутності конкретної правової бази, чи мають компетентні органи достатні наявні повноваження для пошуку інформації за допомогою альтернативного механізму?
 - ii. **Сфера застосування:** Чи достатньо широка сфера застосування альтернативного механізму, щоб охопити всіх відповідних юридичних осіб, включаючи відповідних іноземних юридичних осіб (замість певної групи юридичних осіб)? Чи охоплює вона національних юридичних осіб, які можуть становити ризик ВК/ФТ, але можуть не бути клієнтами конкретних ФУ або ВНУП?

⁶¹ Див. Пояснювальну Записку до Рекомендації 24, параграф 7(b)(ii) (також див. розділи 6-8 щодо «належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність»).

- iii. **Ресурс:** чи має установа(и), відповідальна за альтернативний механізм, достатні людські та капітальні ресурси для забезпечення того, що інформація про бенефіціарну власність є належною, точною та актуальною
- iv. **Обізнаність:** чи існують чіткі вказівки щодо інформування компетентних органів (зокрема, правоохоронних органів та ПФР) про альтернативний механізм, за допомогою якого вони можуть отримати доступ до належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність? Чи мають вони чітке розуміння того, як отримати доступ до інформації про бенефіціарну власність за допомогою альтернативного механізму? Чи мають джерела інформації про бенефіціарну власність чітке розуміння своїх зобов'язань щодо розкриття інформації згідно з альтернативним механізмом?
- v. **Швидкість реагування:** коли компетентні органи шукають інформацію про бенефіціарну власність за допомогою альтернативного механізму, чи є доступ до інформації швидким та ефективним? Чи існує спеціальний процес або система для швидкого доступу? Наприклад, якщо інформація про бенефіціарну власність зберігається різними установами, чи мають компетентні органи процес отримання доступу до інформації про бенефіціарну власність за допомогою єдиного контактного пункту або сторін, які володіють інформацією про бенефіціарну власність, щоб уникнути невинуватених затримок в отриманні інформації від різних установ?
- vi. **Якість:** чи забезпечує альтернативний механізм надання повної та надійної інформації? Чи існують заходи, які гарантують, що інформація є належною, точною та актуальною?⁶² Якщо альтернативний механізм сам по собі не є джерелом інформації, чи відповідає джерело(а) меті мати належну, точну та актуальну інформацію (тобто чи джерело, яке зберігає інформацію, здійснює контроль якості та заходи перевірки інформації про бенефіціарну власність)? Чи має джерело, яке володіє інформацією про бенефіціарну власність, добре розуміння та знання корпоративного права та/або складних правових структур, а також інший відповідний досвід, щоб допомогти у виявленні відповідних бенефіціарних власників? Якщо компетентні органи покладаються на численні джерела для виявлення бенефіціарних власників, чи дані з різних джерел узгоджені? Чи існує процес, за допомогою якого розбіжності в даних усуваються?
- vii. **Нагляд і захист даних:** чи застосовано належний нагляд, наглядові заходи або еквівалентні механізми (наприклад, відповідні санкції), щоб гарантувати, що альтернативний механізм забезпечує ефективний доступ до інформації про бенефіціарну власність, враховуючи при цьому питання захисту даних і конфіденційності? Чи мають сторони, які володіють інформацією про бенефіціарну власність, відповідні протоколи доступу та відповідні засоби для забезпечення захисту даних? Чи мають компетентні органи, які шукають інформацію про бенефіціарну власність, відповідні протоколи доступу та відповідні засоби для забезпечення захисту даних?

93. Країни повинні розробити спеціальний(і) механізм(и) для забезпечення ефективного доступу до інформації про бенефіціарну власність за

⁶² Див. розділи 6-8 щодо «належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність».

альтернативним механізмом, наприклад, безпечний комунікаційний електронний портал/веб-сайт, який дає змогу компетентним органам звертатися до кількох джерел одночасно та гарантувати, що отримано швидку відповідь щодо відповідної інформації про бенефіціарну власність. Країни повинні запровадити спеціальні заходи, включаючи верифікацію та нагляд, щоб переконатися, що базова інформація про бенефіціарну власність є належною, точною та актуальною. Ці два елементи (високоякісне джерело інформації плюс механізм ефективного доступу) можуть становити альтернативний механізм.

94. Нижче наведено приклади джерел інформації (які можуть ґрунтуватися на інформації CDD), які країни можуть використовувати для розробки альтернативних механізмів.

- a) реєстр банківських рахунків, який ідентифікує юридичних осіб, які мають банківські рахунки, платіжні рахунки та отримують інші фінансові послуги (наприклад, кастодіальні або інвестиційні рахунки)*
- b) державний орган, який володіє інформацією про ФУ/ВНУП, з якими юридична особа має постійні ділові відносини*
- c) система з інформацією кредитного бюро, яке збирає та веде оновлену інформацію про юридичних осіб, які мають кредитні відносини з ФУ.*

95. Лише самої Інформації про бенефіціарну власність, яка отримана та зберігається ФУ/ВНУП (відповідно до Рекомендації 10/22), недостатньо, щоб визнаватись як альтернативний механізм. Проте країни можуть розглянути можливість використання цієї інформації для розробки альтернативного механізму для забезпечення ефективного доступу компетентних органів до належної, точної та актуальної інформації про бенефіціарну власність. Нові цифрові рішення можуть створити додаткові можливості країнам для розробки власних альтернативних механізмів.

12. ДОДАТКОВІ ЗАХОДИ

96. При застосуванні багатостороннього підходу для забезпечення того, щоб бенефіціарний власник компанії міг бути своєчасно визначений компетентними органами (див. розділ 5 про багатосторонній підхід), країни повинні використовувати додаткову інформацію якщо це необхідно⁶³, в тому числі:

- a) Інформацію, якою володіють інші регуляторні/наглядові органи;
- b) Інформацію, якою володіють фондові біржі;
- c) Інформацію, отриману ФУ відповідно до Рекомендації 10;
- d) Інформацію, отриману ВНУП відповідно до Рекомендації 22.

97. Що стосується пункту (a), країни можуть покладатися на існуючі домовленості про обмін інформацією з фінансовими регуляторами та/або іншими наглядовими органами для оцінки та покращення власної інформації про бенефіціарну власність. Такі угоди дають країнам додаткову можливість переглядати та перевіряти інформацію про бенефіціарну власність, яку вони мають. Це може допомогти компетентним органам знайти інформацію, яка не є точною чи актуальною. Цього можна досягти шляхом встановлення зв'язків з іншими регуляторними/наглядовими органами, щоб перевірити, на основі інформації, якою володіє інший регуляторний орган або інші органи, які діють згідно з делегованими повноваженнями наглядового органу, чи надана інформація про бенефіціарну власність є точною.

98. Відкриті джерела інформації, такі як пункт (b), можуть надати компетентним органам додаткові засоби отримання та верифікації інформації. Якщо компанія зареєстрована на фондовій біржі та підлягає вимогам щодо належної прозорості бенефіціарної власності, країни можуть розглянути можливість дозволити використання такої інформації для підтвердження інформації про бенефіціарну власність (див. розділ 18 щодо застосування відповідних регуляторних режимів).

99. Додатковими заходами також може бути інформація, отримана ФУ та ВНУП відповідно до Рекомендацій 10 і 22. Країни можуть покладатися на ефективно регульований сектор ФУ, який може надати інформацію про бенефіціарну власність, отриману відповідно до Рекомендації 10, як зазначено в пункті (c). Згідно з Рекомендацією, країни повинні вимагати від ФУ виявляти та вживати розумних заходів для верифікації особи бенефіціарного власника, таким чином щоб ФУ переконалася, що вона знає, хто є бенефіціарним власником. Крім того, країни повинні вимагати від ФУ розуміння структур власності та контролю клієнта, а також вид ділової діяльності клієнта та його профіль ризику.

⁶³ Пояснювальна Записка до Рекомендації 24, параграф 7(с)

Зобов'язання щодо розуміння структур власності та контролю, а також профілю ризику мають бути постійними.⁶⁴

100. Якщо країна в значній мірі покладається на ефективно регульований сектор ВНУП, який бере участь у створенні компанії (зокрема, TCSP, юристи, нотаріуси та бухгалтери), як зазначено в пункті (d), додатковими заходами також може бути інформація, яка зберігається цими ВНУП відповідно до Рекомендації 22.
101. Для використання інформації, що зберігається ФУ та ВНУП, як додатковий захід, також важливо мати ефективний моніторинг та нагляд за ФУ та ВНУП, щоб забезпечити, що вони дотримуються вимог з CDD. Імплементация вимог з CDD повинна бути частиною будь-якого комплексного механізму для підвищення прозорості корпоративних структур. Особливо важливо поширити ці вимоги на підприємства та професії, які часто беруть участь у створенні та управлінні корпоративними структурами (включно з TCSP, юристами, нотаріусами та бухгалтерами). Режим регулювання ФУ/ВНУП включатиме ефективний режим санкцій за правопорушення, такі як несвоєчасне оновлення інформації, ненадання інформації та подання недостовірної інформації органам влади, який ефективно дотримуватиметься.
102. Хоча інформація про бенефіціарну власність буде доступна за допомогою інших підходів (див. розділ 5 про багатосторонній підхід), однак доступність такої інформації не звільняє ФУ та ВНУП від їхніх зобов'язань відповідно до Рекомендацій 10 та 22 відповідно. У жодному разі вони не повинні покладатися виключно на таку інформацію під час проведення CDD.

⁶⁴ Див. розділ 3 щодо оцінки ризику

13. ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ

Доступ компетентних органів

103. Компетентні органи, зокрема ПО та ПФР, повинні мати всі повноваження, необхідні для отримання своєчасного доступу до основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, якою володіють відповідні сторони, хоча характеристики такого доступу можуть відрізнятися залежно від сторони, яка володіє інформацією, та національного законодавства.
104. У випадку основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, яка зберігається або отримана державним органом чи установою, або через альтернативний механізм, доступ має бути швидким та ефективним, що означає, що він має бути швидким та надійним, без невиправданих затримок чи перешкод. Компетентні органи повинні мати достатні відомості про те, який державний орган чи альтернативний механізм володіє належною, точною та актуальною основною інформацією про бенефіціарну власність, а також про те, як отримати доступ до цієї інформації. У випадку основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, якою володіють компанії, правоохоронні органи та, якщо це дозволяє національна база, інші компетентні органи повинні мати можливість своєчасно отримати до неї доступ за повної співпраці з самою компанією. Визнається, що такий доступ буде найбільш поширеним у контексті розслідувань і, як правило, буде залежати від видання наказу про виробництво або еквівалента, що вимагає розкриття інформації компетентному органу. Нарешті, компетентні органи повинні мати достатню інформацію про те, які додаткові заходи (як обговорювалося в розділі 12 вище) є в їх розпорядженні для доступу до основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, якщо це необхідно.
105. Сторони, які володіють відповідною інформацією, повинні розуміти свої зобов'язання щодо розкриття, повною мірою співпрацювати з компетентними органами та надавати інформацію якомога швидше та в межах часу, що дозволяє органам належним чином виконувати свої функції. Виконуючи цю вимогу, країни повинні забезпечити наявність чіткої законодавчої або нормативної бази, яка дозволяє такий доступ і розкриття інформації та захищає, у разі необхідності, джерело (джерела) інформації від відповідальності за санкціоноване розкриття.

Доступ у процесі державних закупівель

106. Крім того, країна повинна забезпечити, щоб державні органи на національному та інших рівнях мали повноваження, необхідні для

отримання своєчасного доступу до основної інформації та інформації про бенефіціарну власність юридичних осіб у ході державних закупівель. Нижче зазначено деякі міркування для імплементації цих вимог.

- a) **Структура:** Країни повинні забезпечити існування системи, яка дозволяє/уповноважує державні органи на національному та інших рівнях мати своєчасний доступ до основної інформації та інформації про бенефіціарну власність щодо юридичних осіб, які беруть участь у торгах за контрактами (тобто учасників торгів) та тих, з ким укладені контракти (тобто одержувачі контрактів). Існує кілька способів імплементації такої вимоги.
- i. Зробити вимогою для участі в державних закупівлях те, щоб учасники торгів та одержувачі контрактів надали прямо чи опосередковано основну інформацію та інформацію про бенефіціарну власність⁶⁵ (напр., через витяг з відповідного реєстру) відповідним органам влади з державних закупівель. Коли учасники закупівель та одержувачі контрактів надають основну інформацію та інформацію про бенефіціарну власність напряму відповідним органам з державних закупівель, країни можуть надати відповідним державним органам доступ до інформації, що зберігається в реєстрі (або реєстрах) або альтернативному механізмі, а також за допомогою будь-яких додаткових додаткових заходів (див. розділи 10-12), у тому числі для будь-яких потреб верифікації в ході державних закупівель.
 - ii. Надати відповідним органам з державних закупівель доступ до основної інформації та інформації про бенефіціарну власність щодо учасників торгів та одержувачів контрактів, якою володіє державний орган або установа (включаючи доступ до інформації про бенефіціарну власність, яка зберігається в державному реєстрі або реєстрах) або альтернативний механізм, а також через будь-які додаткові заходи (див. розділи 10-12), включно з будь-якими потребами верифікації в ході державних закупівель.
 - iii. Дозволити відповідним державним органам покладатися на іншу загальнодоступну базову інформацію та інформацію про бенефіціарну власність учасників торгів та одержувачів контрактів, наприклад, інформацію, що зберігається в базі даних про підрядників закупівель. Така інформація має бути належною, точною та актуальною.
- Незалежно від заходів, використаних для виконання цієї вимоги, країни повинні забезпечити, щоб законодавча база захищала, де це необхідно, джерело(а) інформації від відповідальності за санкціоноване розкриття.
- b) **Операційні міркування:** Операційно, країни повинні переконатися, що відповідні державні органи мають достатні знання про те, які джерела (джерела) основної інформації та інформації про бенефіціарну власність доступні їм під час державних закупівель, і як отримати доступ до цієї інформації. Незалежно від джерела інформації (чи це є учасник(и) торгів, реєстр(и) тощо), країни повинні переконатися,

⁶⁵ Загалом інформація про бенефіціарну власність, яка надається закупівельним органам, не буде відрізнятися від тієї, яку учасники торгів та одержувачі контрактів нададуть своїм фінансовим організаціям або нефінансовим фінансовим організаціям, що дозволить своєчасно надавати таку інформацію та мінімізує регулятивний тягар.

що сторони розуміють свої зобов'язання щодо розкриття інформації та сприяти своєчасному доступу до належної, точної та актуальної інформації. Стосовно конкретних питань визначення обсягу (наприклад, чи повинна ця вимога застосовуватися лише до контрактів, що перевищують певний поріг вартості), країни повинні покладатися на чинні рамки державних закупівель та будь-які інші відповідні рамки та процеси для приймання рішень щодо цих питань на основі ризику, контексту і суттєвості. Країни можуть розглянути питання про публічний доступ до інформації про бенефіціарних власників отримувачів контрактів, особливо якщо їх система державних закупівель уже забезпечує публічний доступ до укладених контрактів на закупівлі.

Доступ ФУ, ВНУП, компетентних органів інших країн та широкої громадськості⁶⁶

107. Країни повинні вимагати, щоб їхні реєстри компаній забезпечували або сприяли своєчасному доступу ФУ, ВНУП та компетентних органів інших країн до публічної інформації, якою вони володіють, і, як мінімум, до наступної основної інформації про юридичних осіб (див. розділ 3 щодо основної інформації): назва компанії, підтвердження реєстрації, організаційно-правова форма та статус, юридична адреса, основні регулюючі повноваження (наприклад, установчий договір і статут), список директорів та унікальний ідентифікатор, як то податковий ідентифікаційний номер або еквівалентний документ (якщо він є)⁶⁷.

108. Країни також повинні розглянути можливість сприяння своєчасному доступу ФУ та ВНУП до наступної додаткової інформації про юридичних осіб для сприяння дотриманню зобов'язань CDD, а також підтримувати додаткові зусилля з перевірки, такі як звітування про розбіжності, за умов належного захисту даних і гарантій конфіденційності (див. розділ 7 щодо точної інформації):

- i. реєстр акціонерів або членів правління, що містить імена акціонерів та членів правління, кількість акцій, якими володіє кожен акціонер⁶⁸, і категорії акцій (включаючи характер відповідних прав голосу); і
- ii. інформацію про бенефіціарну власність, яка зберігається в реєстрі(ах) або за допомогою альтернативного механізму, а також за допомогою будь-яких додаткових заходів (обговорених у розділах 10-12 вище).

109. Країни можуть розглянути можливість полегшення доступу громадськості до основної інформації та інформації про бенефіціарну власність. Публічний доступ до цієї інформації може дозволити громадянському суспільству, іншим організаціям та окремим особам перехресно перевірити інформацію, що, у свою чергу, може допомогти

⁶⁶ Пояснювальна Записка до Рекомендації 24, параграф 13

⁶⁷ Пояснювальна Записка до Рекомендації 24, параграф 15(а) також вимагає включати до публічної інформації номінальний статус особи. Див. розділ 15 для додаткових настанов щодо номінальних угод.

⁶⁸ Це застосовується до номінальних власників усіх зареєстрованих акцій.

переконатися, що інформація є точною, належною та актуальною, а також виявити потенційне зловживання юридичними особами (наприклад, ухилення від сплати податків, шахрайство чи корупційні схеми). Проте сам лише публічний доступ не є достатнім механізмом для забезпечення точності інформації. Розглядаючи обсяг та умови публічного доступу, країни повинні брати до уваги правила захисту даних та інші питання щодо приватності, безпеки та конфіденційності, а також розглянути питання про обмеження того, яка основна інформація та інформація про бенефіціарну власність є загальнодоступною, або застосувати багаторівневий підхід до розкриття інформації (від базової до детальної інформації), наприклад, на основі законного інтересу.

Вартість доступу

110. Розглядаючи структуру плати за доступ до основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, країни повинні переконатися, що така система, як правило, не створюватиме непотрібних затримок або перешкод для ефективного та швидкого доступу до основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, який компетентні органи влади повинні мати. За відсутності переконливих аргументів було б гарною практикою забезпечити безкоштовний доступ до цієї інформації компетентним органам і органам державної влади на національному рівні та іншим особам, якщо це доцільно, у ході державних закупівель. Для інших, щоб сприяти досягненню мети зробити інформацію достатньо доступною, було б гарною практикою, щоб структура плати була пропорційною або не перевищувала адміністративні витрати на надання інформації, включаючи витрати на підтримку та майбутні розробки реєстру або альтернативний механізм.

14. МЕХАНІЗМИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКУ ВИКОРИСТАННЯ АКЦІЙ НА ПРЕД'ЯВНИКА ТА ВАРАНТІВ НА АКЦІЇ НА ПРЕД'ЯВНИКА В ЗЛОЧИННИХ ЦІЛЯХ

111. Рекомендація 24 та Пояснювальна Записка до неї визначають, що країни повинні заборонити юридичним особам випускати нові акції на пред'явника або варранти на акції на пред'явника та вживати заходів для запобігання зловживанню існуючими акціями на пред'явника та варрантами на акції на пред'явника. Будь-які існуючі акції на пред'явника або варранти на акції на пред'явника мають бути перетворені в іменну форму або бути знерухомлені.

Визначення

112. Акції на пред'явника та варранти на акції на пред'явника описані в Глосарії FATF наступним чином:

Визначення «акцій на пред'явника» та «варрантів на акції на пред'явника» з Глосарію до Рекомендацій FATF

Акції на пред'явника стосуються оборотних інструментів, які надають право власності на юридичну особу особі, яка володіє фізичним сертифікатом акцій на пред'явника, та будь-яким іншим подібним інструментом без відстеження. Це не стосується дематеріалізованих та/або іменних форм сертифікатів акцій, власника яких можна ідентифікувати. Варранти на акції на пред'явника стосуються оборотних інструментів, які надають право власності юридичній особі, яка володіє фізичним сертифікатом варранту на акції на пред'явника, а також будь-які інші подібні варанти чи інструменти без можливості відстеження. Це не стосується дематеріалізованих та/або зареєстрованих варантів або інших інструментів, власника яких можна ідентифікувати. Він також не відноситься до будь-яких інших інструментів, які надають лише право підписки на право власності в юридичній особі на певних умовах, але не право власності або право власності, якщо і до тих пір, поки інструменти не будуть використані.

113. Основними характеристиками акцій на пред'явника та варрантів на акції на пред'явника є:

- i. Сертифікати акцій на пред'явника або сертифікати варрантів на акції на пред'явника; та
- ii. Власність, яку неможливо відслідкувати.

114. Термін також охоплює інші подібні інструменти або варранти без можливості відстеження. Акції та варранти на пред'явника становлять підвищений ризик відмивання коштів та фінансування тероризму через приховування права власності на сертифікати. Однак він не охоплює щойно випущені та існуючі акції на пред'явника чи варранти на акції на пред'явника компаній, що котируються на фондовій біржі та підлягають вимогам щодо розкриття

інформації (або згідно з правилами фондової біржі, або за допомогою закону чи правозастосовних засобів), які накладають вимоги щодо забезпечення належної прозорості бенефіціарної власності⁶⁹.

Різновиди акцій на пред'явника та варрантів на акції на пред'явника

115. Юридичні особи та правові утворення в певних юрисдикціях можуть мати характеристики, подібні до варрантів на акції на пред'явника, але можуть не підпадати під опис з таких причин:

- i. По-перше, фізичний оборотний інструмент на пред'явника, який є дематеріалізованим (зміна форми акцій із фізичних сертифікатів на електронні записи) та/або зареєстрованим, не підпадає під дію Рекомендації 24, якщо можлива ідентифікація власника інструменту, якщо інструмент засвідчує ім'я власника або номінального власника. Наприклад, якщо всі фінансові цінні папери де-юре є дематеріалізованими цінними паперами (тобто фізичний сертифікат не видається)⁷⁰, цінні папери на пред'явника, в принципі, засвідчуються записом на ім'я їх власника⁷¹ в реєстрі, який веде уповноважений фінансовий посередник, якого називають кастодіан. Це відрізняється від зареєстрованих цінних паперів, які обліковуються безпосередньо емітентом;
- ii. По-друге, якщо існує фізичний сертифікат оборотного документа на пред'явника, він може підпадати під дію Рекомендації 24 лише тоді, коли відповідно до чинного законодавства не існує механізму для забезпечення відстеження такої акції на пред'явника. Він може не підпадати під дію Рекомендації, якщо особу власника акції або варранта на акції треба зареєструвати у посередника відповідно до чинного законодавства, що дає останньому право розкривати особу, якій належать акції на пред'явника або варранти на акції на пред'явника емітенту. Це трапляється в дуже рідкісних ситуаціях, у тому числі коли акції котируються на фондовій біржі або право вимоги індивідуального сертифікату на частку власності виключається, а акції в усіх випадках знерухомлені або в кліринговому та депозитному банку цінних паперів, або в депозитарії, зокрема в акредитованому центральному депозитарії цінних паперів або у центральному депозитарії цінних паперів третьої країни. Таким чином, емітент зможе відстежити відповідні пакети акцій через ланцюжок аж до окремого акціонера за правилами розкриття інформації на ринку капіталу або положеннями, які встановлюють право отримувати таку інформацію від посередників. В інших прикладах матеріалізовані сертифікати можуть створюватися та зберігатися центральним депозитарієм цінних паперів лише стосовно депозитарних розписок, що представляють цінні папери, які призначені для зберігання виключно за межами національної території. Відстеження цих сертифікатів забезпечується центральним депозитарієм цінних паперів.

Діапазон заходів з перетворення/імобілізації

⁶⁹ Див. Виноску 61 до Рекомендації 24.

⁷⁰ Наприклад, у Франції після прийняття Закону № 83-1179 від 29 грудня 1983 року. Також зауважте, що після набрання чинності Наказом № 2017-1674 іменні цінні папери також можуть реєструватися за технологією розподіленого реєстру (*dispositif d' enregistrement électronique partagé*).

⁷¹ Стаття L. 228-1 Французького торгового кодексу.

116. Стосовно існуючих акцій на пред'явника, стандарти вимагають від країн взяти заходів для запобігання та пом'якшення ризиків за допомогою низки заходів з перетворення/імобілізації протягом розумного періоду часу.

117. З точки зору перетворення, можна розглянути наступні типи заходів залежно від того, чи знаходяться акції на пред'явника у контрольованого посередника чи ні:

- a) У випадку акцій, які не знаходяться у посередника:
 - i. Zobov'yazati vlasnika akcij peredati svoji akcii pidnaglyadnomu poseredniku z obov'yazkom останнього ідентифікувати бенефіціарного власника акцій на пред'явника; або
 - ii. Zobov'yazati emitenta akcij na pred'yavnika zminiti svij statut, щоб дозволити лише іменні акції;
- b) У випадку якщо акціями володіє посередник, можна передбачити один із таких заходів:
 - i. посередник буде зобов'язаний ідентифікувати бенефіціарного власника акцій на пред'явника; або
 - ii. посередник буде відповідати за перетворення акцій на пред'явника в інший формат: дематеріалізовані частки іменних акцій.

118. Що стосується імобілізації, сертифікати акцій на пред'явника та варрантів на акції на пред'явника можуть бути знеруховлені, вимогою їх зберігання у регульованій фінансовій установі або професійного посередника, зі своєчасним доступом до інформації з боку компетентних органів. Професійний посередник може бути кастодіаном сертифікатів акцій на пред'явника та варрантів на акції на пред'явника, якщо він підлягає нагляду.

119. Регульовані ФУ та професійні посередники повинні, перед тим як стати кастодіаном сертифікатів акцій на пред'явника та варрантів на акції на пред'явника, провести повну ідентифікацію пред'явника, щоб мати можливість записати відповідну інформацію для компетентних органів. Повинні бути встановлені відповідні процедури для забезпечення своєчасного доступу компетентних органів до інформації, якою володіє фінансова установа або професійний посередник.

Часові рамки для імобілізації/перетворення сертифікатів акцій на пред'явника та варрантів на акції на пред'явника

120. Міжнародні стандарти вимагають від країн взяти вищевказаних заходів протягом розумного періоду часу. Беручи до уваги час, який може знадобитися для внесення необхідних законодавчих/адміністративних змін, цей період може становити близько двох років⁷². На основі досвіду застосування таких заходів у деяких юрисдикціях, нижче наведено декілька прикладів:

ФРАНЦІЯ

При запровадженні вимоги того, щоб всі «цінні папери на пред'явника» були дематеріалізованими цінними паперами, французький закон від 30 грудня 1982 року не передбачав юридичного зобов'язання перетворення існуючих фізичних

⁷² Хоча очікується, що країни почнуть вносити необхідні законодавчі/адміністративні зміни після прийняття переглянутої Рекомендації 24, країни будуть оцінюватися за новими стандартами з наступного (п'ятого) раунду взаємного оцінювання.

акцій на пред'явника в дематеріалізовані акції на пред'явника. Французьке законодавство передбачало непрямі санкції, які діяли як стимули для перетворення існуючих фізичних акцій на пред'явника. Власники зазначених акцій на пред'явника мали 18 місяців з моменту набрання чинності законом для реєстрації своїх акцій. Якщо власники вчасно не зареєстрували акції, вони позбавлялися права голосу. Решту акцій на пред'явника емітент мав продати протягом п'яти років після набрання чинності законом. До керівників емітентів, які не дотримувалися цієї процедури, було застосовано фіскальні штрафи.

121. Іншою можливістю було конвертувати акції на пред'явника в іменні акції через певний період часу (який може становити два роки). Нижче наведено деякі заходи, вжиті країнами:

ШВЕЙЦАРІЯ

Закон Швейцарії *Loi fédérale sur la mise en oeuvre des recommandations du Forum mondial sur la transparence et l'échange de renseignements à des fins fiscales* обмежує використання акцій на пред'явника компаніями, зареєстрованими на біржі, або ситуаціями, коли акції на пред'явника утримувались через посередника. Для всіх інших акцій цей закон організував автоматичну конвертацію акцій на пред'явника в іменні через 18 місяців після набрання ним чинності.

122. До завершення іммобілізації/перетворення, відповідно до міжнародних стандартів, країни повинні вимагати від власників інструментів на пред'явника повідомляти компанію, а від компаній реєструвати їх ідентифікаційні дані, перш ніж можна буде скористатися будь-якими правами, пов'язаними з цими інструментами. Крім того, для впорядкування перетворення існуючих акцій на пред'явника та варрантів на акції на пред'явника в іменні акції країни можуть розглянути можливість встановлення проміжного обмеженого періоду часу, після закінчення якого існуючі акції на пред'явника та варанти на акції на пред'явника будуть або конвертовані, або знерухомлені, чи, зрештою, погашені.

123. При визначенні обґрунтованості часових рамок для впровадження заходів з конвертації або знерухомлення країни повинні враховувати ризики відмивання коштів і фінансування тероризму, пов'язані з відповідними акціями на пред'явника та варрантами на акції на пред'явника або їхніми власниками. У кожному окремому випадку, після закінчення визначеного періоду часу, за відсутності вказаних змін, власник акцій на пред'явника втратить всі або частину своїх прав акціонера. Нижче наведено деякі заходи, вжиті країнами.

ФРАНЦІЯ та ШВЕЙЦАРІЯ

І французькі, і швейцарські закони дали 18-місячний перехідний період для впровадження заходів з перетворення.

15. МЕХАНІЗМИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКУ ЗЛОВЖИВАННЯ УГОДАМИ ПРО НОМІНАЛЬНУ ВЛАСНІСТЬ

124. Рекомендація 24 та Пояснювальна Записка до неї вимагають від країн вживати заходи для запобігання та пом'якшення ризику зловживання номінальним акціонерами та номінальними директорами⁷³.

Визначення

125. Номінальна особа, як визначено в Глосарії FATF - це фізична або юридична особа, яка виконує в компанії роль агента, що діє за вказівками номінатора, який має більше права на контроль та/або володіння компанією. У багатьох випадках номінатор є бенефіціарним власником компанії.

126. Незважаючи на те, що багато типів угод про номінальну власність мають законні ділові цілі та створюють мінімальні ризики відмивання коштів чи фінансування тероризму або взагалі не створюють ризиків, номінальні особи також можуть бути навмисно використані як засіб для ухилення від правил прозорості бенефіціарної власності, створюючи перешкоду для прозорості, і таким чином сприяючи неправомірному використанню компаній та інших корпоративних механізмів для відмивання коштів і пов'язаних злочинів.

127. Найпоширенішими типами номінальних осіб є номінальні директори та номінальні акціонери (див. вставку нижче).

Визначення «номінатора» та «номінального акціонера або директора» з Глосарію до Рекомендацій FATF

Номінатор це фізична особа (або група осіб) чи юридична особа, яка надає інструкції (прямо чи опосередковано) номінальній особі діяти від свого імені в якості директора або акціонера, також іноді називають «тіньовим директором» або «тихим партнером».

Номінальна особа це фізична чи юридична особа, якій інша фізична чи юридична особа («номінатор») доручила діяти від її імені в певній якості у юридичній особі.

Номінальний директор (також відомий як «директор-резидент») — це фізична або юридична особа, яка регулярно виконує функції директора в компанії від імені номінатора та відповідно до його прямих чи опосередкованих доручень. Номінальний директор ніколи не є бенефіціарним власником юридичної особи.

Номінальний акціонер здійснює відповідні права голосу згідно з інструкціями номінатора та/або отримує дивіденди від його імені. Номінальний акціонер ніколи не є бенефіціарним власником юридичної особи на основі акцій, якими він володіє як номінальний утримувач.

⁷³ Пояснювальна Записка до Рекомендації 24, параграф 15.

128. Хоча визначення цих термінів наведено в Глосарії, основні юридичні чи фактичні відносини між номінатором і номінальним акціонером або директором можуть мати різні форми, і для опису таких домовленостей у різних юрисдикціях можна використовувати різноманітну термінологію⁷⁴.

129. Угоди про номінальну власність описують спектр пов'язаних законних і неофіційних механізмів, коли номінальна особа реєструється як директор або акціонер, починаючи від ситуацій, коли номінальна особа є просто «підставною особою» без реального зв'язку з компанією, знань або контролю над нею, і закінчуючи ситуаціями за яких номінальна особа відіграє суттєву та насправді незалежну роль у компанії, наприклад, коли представляє інтереси певних акціонерів у великій компанії, зареєстрованій на біржі, або надає конкретний досвід для управління компанією⁷⁵.

130. Наступні юридичні договори можуть мати значення в контексті заходів щодо номінальних осіб відповідно до Рекомендації 24:

- a) Професійні угоди про номінальну власність, які пропонують постачальники корпоративних послуг
- b) Послуги професійного номінального директора та номінального акціонера, які пропонують постачальники корпоративних послуг
- c) Оформлення довіреності, що використовується разом із угодами про номінальну власність
- d) Угоди про «підпис для продажу», наприклад, «декларація номінального директора», у якій номінальна особа є просто підставною особою без істотного зв'язку з компанією.

131. Країни повинні вивчати конкретні типи угод, які існують у їхній юрисдикції⁷⁶, та оцінювати доцільність і застосовність заходів для пом'якшення ризиків ВК/ФТ у зв'язку з неправомірним використанням номінальних осіб згідно з ПЗР до Рекомендації 24, параграф 13 та заходів згідно з Рекомендацією 25⁷⁷. Це може включати, наприклад, угоди, які зобов'язують діяти від імені іншої особи.

132. Крім того, наступні приклади можуть бути доречними для застосування термінів «номінатор» і «номінальний акціонер або директор»:

- a) Номінатор: Принципал, тихий партнер, тіньовий директор;
- b) Номінальний акціонер: може бути ліцензованим постачальником послуг, професійним представником або будь-якою іншою особою;
- c) Номінальний директор: може бути професійним юристом, постачальником корпоративних послуг або будь-якою іншою особою; директор-резидент або місцевий директор можуть бути номінальною особою;

133. Номінальні особи можуть існувати де-юре, будучи результатом офіційної угоди з TCSP, нотаріусом, юристом чи податковим консультантом, або вони можуть існувати де-факто, наприклад, якщо діяльність особи робить її номінальним директором в очах закону.⁷⁸ Угоди про номінальну власність також можуть існувати неофіційно, без будь-якої форми (письмового) юридичного договору, наприклад, засновані на формах контролю, коли член

⁷⁴ Наприклад, «директор» може охоплювати різні інші корпоративні ролі найвищого рівня, відповідальні за загальне управління юридичною особою, такі як член правління або керуючий директор.

⁷⁵ Див. також розділ 15.4.

⁷⁶ Такі угоди можуть приймати різні форми в різних юрисдикціях або навіть в межах однієї юрисдикції, залежно від їх мети. Тому до них слід ставитися, виходячи з їх фактичного призначення.

⁷⁷ Відповідно до переглянутої Р.25

⁷⁸ Деякі юрисдикції визначають прихованих бенефіціарних власників «тіньових директорів» відповідно до закону, як таких, хто здійснюють контроль через (офіційну чи неофіційну) номінальну особу.

сім'ї, друг, найманий працівник або партнер заміщує номінатора, який може бути бенефіціарним власником⁷⁹.

134. Існування фактичних (або «тіньових») директорів і неофіційних номінальних осіб означає, що угоди про номінальну власність можуть існувати, бути поширеними та можуть створювати ризики ВК/ФТ також у юрисдикціях, де немає спеціальних законодавчих положень щодо номінальних директорів та номінальних акціонерів, тому що вони просто існують на практиці.
135. Згідно з визначенням Глосарію FATF, номінальний акціонер або директор виконує свої функції в компанії на регулярній основі, підпорядковуючись прямим або непрямим вказівкам номінатора; і навпаки, делегування, за яким номінальна особа виконує певні повноваження номінатора (наприклад, «від імені» номінатора) на одноразовій або нерегулярній основі, в більшості випадків не кваліфікуватиметься як номінальні відносини.

Механізми запобігання та пом'якшення ризику зловживання угодами про номінальну власність

136. Відповідно до Пояснювальної Записки до Рекомендації 24, від країн вимагається застосовувати один або декілька з наступних механізмів для запобігання та пом'якшення ризику неправомірного використання номінальних осіб: вимоги прозорості, зосереджені на реєстрах компаній або бенефіціарних власників; ліцензійні вимоги для тих, хто виступає в якості номінальних осіб (у поєднанні з вимогами щодо розкриття інформації про їх номінаторів); або заборона угод про номінальну власність. Ці заходи застосовуються незалежно від того, чи є номінатор, номінальний акціонер та/або номінальний директор юридичною чи фізичною особою. Особливості кожного механізму описано нижче⁸⁰.

а) Вимога прозорості:

- i. Номінальні акціонери та директори повинні розкрити, що вони діють як номінальні представники (тобто свій статус номінального представника), а також особу номінанта, за вказівками якого вони діють для компанії.
- ii. Вищезазначену інформацію компанія або номінальна особа повинні повідомити до відповідного реєстру або альтернативного механізму, визначеного країною (наприклад, до реєстру акціонерів компанії, реєстру компаній або, до реєстру бенефіціарних власників, якщо він існує), незалежно від того, чи є угоди про номінальну власність офіційними чи неофіційними.
- iii. Інформація має бути отримана, збережена або зареєстрована за реєстратором бенефіціарних власників або альтернативним механізмом, який застосовується в країні.
- iv. Країна повинна включити номінальний статус номінальних директорів і номінальних акціонерів до загальнодоступної інформації, наприклад, додавши позначку або зірочку до імен директорів і акціонерів, які є номінальними директорами та акціонерами, у відповідному реєстрі.

б) Вимога ліцензування

⁷⁹ Наприклад, особи, які перебувають у скрутному фінансовому становищі, підписуються на фіктивні компанії за оплату, часто без договору, і подальше виконання зобов'язань може здійснюватися шляхом примусу. Іншим прикладом може бути будь-яка ситуація, коли особа набуває, володіє або використовує активи, якими розпоряджається злочинна організація, від її імені або в її інтересах.

⁸⁰ Див. Пояснювальну Записку до Рекомендації 24 параграф 13а-с.

- i. Номінальні акціонери та директори повинні мати ліцензію, щоб пропонувати послуги номінальних власників, або належати до ліцензованої та регульованої професії згідно з правилами ПВК.
- ii. Країни можуть створити спеціальну систему ліцензування для номінальних осіб або натомість можуть покладатися на існуючі системи ліцензування та регулювання ФУ та ВНУП, включаючи постачальників послуг трастів і компаній, які регулюються Рекомендаціями 10, 22, 23, 26 і 28 (див. нижче).
- iii. Інформацію про їхній номінальний статус та особу номінатора має отримати, зберігати або записати відповідний державний орган, установа чи альтернативний механізм, визначений країною (наприклад, реєстр бенефіціарних власників, якщо він існує). Крім того, номінальні акціонери та директори повинні зберігати інформацію, що ідентифікує їх номінатора та фізичну особу, від імені якої вони в кінцевому підсумку діють, і надавати цю інформацію компетентним органам за запитом.

с) Заборона:

- i. Угоди про номінальну власність прямо заборонені, і ця заборона дотримується.
- ii. Враховуючи можливості фактичних та неофіційних номінальних осіб, відсутність або вилучення законодавчих положень щодо номінальних осіб, як правило, недостатньо, щоб гарантувати відсутність номінальних директорів чи акціонерів на практиці.
- iii. Будуть потрібні заходи для виявлення нерозкритих номінальних осіб і забезпечення дотримання заборони, наприклад, шляхом пропорційних і переконливих санкцій.
- iv. Заборона може поєднуватися з іншими заходами, переліченими в пунктах а) і б) вище, наприклад, заборона корпоративних директорів у поєднанні з ліцензуванням або вимогами щодо прозорості для інших типів угод про номінальну власність.

137. *Через приватний і часто прихований характер неофіційних номінальних осіб, де немає письмового контракту між номінальною особою та номінатором, існують властиві проблеми із застосуванням превентивних заходів, наприклад, вимог щодо прозорості або ліцензування, щоб зменшити ризики таких відносин. Хоча заходи, описані вище, загалом застосовуються до офіційних і неофіційних типів номінальних осіб, необхідний більший акцент на застосуванні санкцій за неправдиві декларації бенефіціарної власності (порівняно із запобіжними заходами) для належного вирішення ризиків, пов'язаних із зловживанням неофіційних номінальних осіб. Неправдиві декларації бенефіціарної власності нерозкритих (офіційних або неофіційних) номінальних осіб можуть використовуватися як доказ у розслідуваннях і створювати підстави для санкцій (див. розділ 16 про санкції). Країни також можуть розглянути інші запобіжні заходи (наприклад, положення/статуту, що передбачають виконання обов'язків директора), викладені в їхніх законодавчих базах.*

138. *Для неофіційних номінальних відносин, ФУ/ВНУП можуть запитувати інформацію про основні елементи відносин і документувати це. Крім того, залежно від рівня ризику, відповідного реєстру або альтернативного механізму, ФУ та ВНУП можуть потребувати розуміння ризику нерозкритих угод про номінальну власність у контексті отримання інформації про бенефіціарну власність.*

139. *Положення щодо номінальних осіб відповідно до Рекомендації 24 слід впроваджувати разом з іншими Рекомендаціями FATF щодо номінальних осіб та відповідних галузевих вказівок. Зокрема, згідно з Рекомендаціями 22 і 23, TCSP, які пропонують послуги номінального директора (там визначено як «виконання обов'язків директора для клієнта») або послуги номінального акціонера, вже підлягають запобіжним заходам, включаючи ідентифікацію бенефіціарного власника. Крім того, Рекомендація 28 зобов'язує країни*

моніторити надання таких послуг для забезпечення комплаєнсу. У зв'язку з цим деякі країни вирішили ліцензувати та регулювати TCSP, що дає цим фахівцям право діяти як номінальні директори та акціонери. У той час як Рекомендації 22, 23 і 28 містять положення для TCSP, Рекомендація 24 передбачає більш конкретні вимоги щодо прозорості в контексті надання послуг номінальної особи: вона вимагає, щоб номінальні особи заздалегідь розкривали інформацію про номінатора, за вказівками якого вони діють (тобто в контексті надання TCSP послуг номінальної особи для їхнього «клієнта»), до відповідного реєстру, а також для того, щоб їхній статус номінального директора був публічно зареєстрований та/або переконався, що країна видає ліцензії на таке надання послуг номінальних осіб, а не тільки моніторить їх.

Ризики зловживання угодами про номінальну власність

140. Угоди про номінальну власність можуть виконувати широкий спектр цілком законних бізнес-цілей; тим не менш, угоди про номінальну власність також можуть навмисно використовуватися для приховування бенефіціарного власника, зберігаючи ім'я власника поза публічними документами або не повідомляючи його контрагенту в транзакції.

Угода «Підпис для продажу».

141. Відносно поширеним є те, що угоди про номінальну власність прямо продаються TCSP відповідно угод «підпис для продажу», у яких номінальна особа не відіграє жодної істотної ролі, окрім приховування особи бенефіціарного власника. Тут окреме приватне правове утворення з номінальною особою (довіреність є типовою формою) дозволяє бенефіціарному власнику зберегти контроль над компанією залишаючись в тіні. У деяких задокументованих випадках номінальні особи заздалегідь підписують недатовані заяви про звільнення, щоб дозволити бенефіціарному власнику звільнити кандидата в односторонньому порядку та, якщо необхідно, заднім числом.⁸¹ Такі угоди не тільки порушують дух і закон про прозорість бенефіціарної власності, але й оскільки кандидати не мають реальних знань або контролю над компанією, вони також часто можуть порушувати стандартні обов'язки директорів перед компанією. Таким чином, заходи, зазначені в пунктах a), b) і c), головним чином спрямовані на посилення виконання обов'язку ідентифікувати бенефіціарного власника юридичної особи у ситуаціях з номінальними особами; але вони також можуть допомогти пом'якшити зловживання, забезпечуючи виконання номінальними директорами своїх обов'язків директора компанії, а не даючи їм діяти як особам, що просто ставлять підписи.

Ситуації, коли ризики неправомірного використання угод про номінальну власність можуть бути низькими

⁸¹ StAR (2022), «[Підписи для продажу](#)»

142. Спектр номінальних послуг також включає ті, у яких номінальна особа відіграє суттєву роль у компанії, що регулярно використовується для цілей законного бізнесу, і де належна, точна та актуальна інформація про бенефіціарного власника юридичної особи вже доступна компетентним органам. Тому, обсяг заходів, які країни повинні вжити відповідно до Рекомендація 24 має враховувати ризики ВК/ФТ, наявні в країні.⁸² На основі оцінки ризиків країни можуть вирішити розділити різні ситуації за обсягом застосованих заходів відповідно до ризиків ВК/ФТ, які вони становлять. Це може включати розмежування між юридичними особами на основі їх характеру та мети діяльності (компанії, зареєстровані на біржі, та їхні дочірні компанії⁸³, державні організації, холдингова компанія, операційна організація, домашня компанія, чия мета виключно утримувати та управляти чимось багатством, організацією тощо), бізнес-сектору, профілю ризику службовців та інших факторів.

143. Приклади обставин, за яких країни можуть прийняти рішення про виключення номінальних осіб з пом'якшувальних заходів відповідно до ПЗР – якщо ризики зловживань визнаються низькими та компетентним органам доступна належна, точна та актуальна інформація про бенефіціарну власність юридичної особи, включаючи:

- i. Типову корпоративну практику, коли (група) акціонерів призначає директора для представлення їхніх інтересів на рівні керівництва, наприклад, у великій компанії, зареєстрованій на біржі;
- ii. Директорів, делегованих до правління компанії у контексті групи компаній або комерційного чи фінансового співробітництва, наприклад, для надання певного досвіду правлінню компанії, або для координування бізнес-рішень, або для врахування інтересів акціонерів;
- iii. Директорів, уповноважених представляти інтереси конкретної (групи) акціонерів або зацікавлених сторін, як того вимагає закон (напр., директор, який представляє працівників в контексті пенсійних схем, директор, який представляє державу/уряд/державний орган у випадку (частково) державних організацій, директор, який представляє співробітників у раді компанії, таких як німецька «Arbeitnehmervertreter im Aufsichtsrat»⁸⁴, директор, призначений банком з багатостороннього розвитку в дочірніх компаніях та компаніях-об'єктах інвестування);
- iv. Певні типи регульованих інвестиційних фондів, що діють від імені своїх інвесторів, або пенсійних фондів, що діють в інтересах своїх майбутніх пенсіонерів, що становлять низький ризик;
- v. Ситуації, коли делегування повноважень щодо реалізації прав акціонерів є лише поодиноким випадком в існуючих банківських відносинах (напр., Депозитарний Банк);
- vi. Представництво з правом голосу незалежним представником у випадку, якщо акціонери не можуть брати участь у загальних зборах (довірені особи з правом голосу, наприклад, швейцарські «unabhängiger Stimmrechtsvertreter» і «Depotvertreter»);
- vii. ФУ, які діють як номінальний акціонер, здійснюючи операції від свого імені, але за рахунок клієнта, наприклад, під час банківської чи брокерської діяльності.

16. САНКЦІЇ

⁸² Пояснювальна Записка до Рекомендації 1, параграф 2.

⁸³ Див. розділ 19

⁸⁴ Представник працівників у наглядовій раді.

144. Встановлення чіткої відповідальності та ефективних, пропорційних і переконливих санкцій є ключовою особливістю зусиль національних систем щодо забезпечення імплементації вимог Рекомендації 24⁸⁵. Заходи, які імплементують цю рекомендацію можуть застосовуватися як до фізичних, так і юридичних осіб. Для юридичної визначеності важливо встановити чіткі правила щодо зобов'язань юридичних осіб (напр., надання інформації до реєстрів чи інших механізмів) і фізичних осіб (напр., надання акціонерами інформації особі, уповноваженій діяти від імені юридичної особи) щодо кожної вимоги рекомендації. Так само, залежно від правових традицій країн, ситуації, коли порушення юридичною особою викликані навмисною або недбалою поведінкою її вищого керівництва, яке займає керівну посаду, або уповноважено діяти від її імені в рамках виконання своїх професійних функцій, можуть розглядатися з точки зору накладання відповідальності. Це може мати місце, наприклад, коли порушення вчинено фізичною особою з наміром отримати вигоду для самої юридичної особи. Відповідальність також може бути покладена на вище керівництво за порушення вимог працівниками, які знаходяться під їх відповідальністю.
145. Країни можуть застосовувати відповідні санкції або притягувати осіб до відповідальності за порушення обов'язків. Такі санкції або додаткові заходи можуть мати адміністративний, цивільний або кримінальний характер і можуть бути як фінансовими, так і нефінансовими (наприклад, позбавлення прав на участь у компаніях, виключення з реєстру). Приймаючи рішення щодо найбільш відповідних правозастосовних заходів, країни повинні забезпечити узгодженість із своєю загальною правовою базою.
146. Країни також можуть застосовувати кримінальні та/або адміністративні санкції до юридичної особи або її представників, включаючи, наприклад, агентів-резидентів за певних обставин.
147. Для того, щоб санкції були ефективними, пропорційними та переконливими, країни повинні враховувати такі елементи:
- а) Чи існує орган, уповноважений накладати такі санкції?
 - б) Чи є діапазон санкцій достатньо широким, щоб охопити всі зобов'язання та можливі сценарії (напр., незначні санкції за несвоєчасне подання, особиста відповідальність за неправдиву декларацію до обмеження на реєстрацію або штрафи за неподання інформації, попереджувальні листи та процедури виключення з реєстру при подальших порушеннях)?
 - в) Чи є цей діапазон санкцій переконливим навіть для найбільших юридичних осіб у юрисдикції?
 - г) Чи відповідають санкції тяжкості (включаючи повторюваний характер) порушень? Чи слід враховувати інші фактори (напр., загальний оборот юридичної особи)?
 - д) Чи систематично порушення виявляються та застосовуються до них санкції?

⁸⁵ Пояснювальна Записка до Рекомендації 24, параграф 18.

17. ЗВ'ЯЗОК МІЖ ОБОВ'ЯЗКАМИ ЩОДО БЕНЕФІЦІАРНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ІНШИМИ РЕКОМЕНДАЦІЯМИ (ЕЛЕКТРОННІ ПЕРЕКАЗИ ТА ВИМОГИ ЩОДО ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ)⁸⁶

Електронні перекази та бенефіціарна власність як частина CDD

148. Стосовно електронних переказів, ФУ повинні бути зобов'язані вживати заходів CDD, як зазначено в Рекомендації 10, під час здійснення нерегулярних операцій. Це включає вимогу щодо ідентифікації та вжиття розумних заходів для верифікації особи бенефіціарного власника відправника чи отримувача, як зазначено вище. Крім того, Рекомендація 16 вимагає від фінансових установ вживати додаткових заходів, таких як збір певної інформації про відправника та забезпечення того, щоб ця інформація супроводжувала електронний переказ⁸⁷.

Віртуальні активи

149. Глосарій FATF визначає VASP як будь-яку фізичну або юридичну особу, яка веде підприємницьку діяльність або операції, зазначені у визначенні VASP⁸⁸. Рекомендації 24 і 25 чітко зазначають, що країни повинні вживати заходів для запобігання неправомірному використанню юридичних осіб і правових утворень в цілях ВК/ФТ. Як і у випадку з ФУ та ВНУП, країни повинні вжити заходів для запобігання злочинному використанню VASP і розглянути заходи для полегшення доступу до інформації про бенефіціарну власність та контроль над VASP виконуючи вимоги, викладені в Рекомендаціях 10 і 22.

150. На початку, в процесі ліцензування або реєстрації VASP, компетентні органи повинні вжити необхідних законодавчих або регуляторних заходів, щоб запобігти тому, щоб злочинці або пов'язані з ними особи володіли чи були бенефіціарними власниками значної чи контролюючої частки, або обіймали управлінську посаду в VASP. Країни, включаючи ті, що вирішили заборонити віртуальні активи, повинні вжити заходів для виявлення фізичних або

⁸⁶ Щодо зв'язку з Рекомендаціями 10 і 22 див. розділ 5 про Багатосторонній підхід і розділ 12 про додаткові заходи.

⁸⁷ Пояснювальна Записка до Рекомендації 16, параграфи 11-18.

⁸⁸ Постачальник послуг віртуальних активів означає будь-яку фізичну або юридичну особу, яка не охоплена іншими Рекомендаціями та як підприємство провадить один або кілька таких видів діяльності або операцій для або від імені іншої фізичної або юридичної особи:

- i. обмін між віртуальними активами та фіатними валютами;
- ii. обмін між однією або кількома формами віртуальних активів;
- iii. переказ віртуальних активів;
- iv. зберігання та/або адміністрування віртуальних активів або інструментів, що дозволяють контролювати віртуальні активи; і
- v. участь та надання фінансових послуг, пов'язаних з пропозицією емітента та/або продажем віртуального активу.

юридичних осіб, які здійснюють діяльність VASP без необхідної ліцензії чи реєстрації, і застосувати відповідні санкції.⁸⁹

151. У контексті діяльності з ВА та VASP країни повинні забезпечити, щоб VASP, ліцензовані або діючі в їхній юрисдикції, могли управляти та зменшувати ризики участі в діяльності, яка передбачає використання технологій або механізмів підвищення анонімності, щоб їх не використовували для приховування юридичної або бенефіціарної власності над ВА. Такі технології або механізми можуть включати, але не обмежуватися ними, криптовалюти з підвищеною анонімністю (АЕС), міксери, тумблери, гаманці конфіденційності та інші технології, які приховують особу відправника, одержувача або утримувача ВА. Якщо VASP не може керувати та пом'якшувати ризики, пов'язані з участю в такій діяльності, тоді VASP не має бути дозволено брати участь у такій діяльності.⁹⁰
152. Під час проведення CDD для виконання зобов'язань згідно з Рекомендацією 10, VASP повинні отримати та верифікувати ідентифікаційну інформацію клієнта, яка вимагається згідно з національним законодавством. Для охопленої діяльності з ВА (наприклад, платежі у ВА, перекази ВА, емісія ВА, тощо) верифікація інформації про клієнта та бенефіціарного власника має бути завершена VASP до або під час встановлення відносин.⁹¹
153. Належна перевірка контрагента VASP повинна бути завершена при встановленні міжнародних кореспондентських відносин або перед передачею необхідної інформації відповідно до Travel rule та оновлюватися періодично або при виникненні нових ризиків у відносинах. Під час проведення такої належної перевірки, VASP може отримати інформацію, викладену в Рекомендаціях 10 і 13, безпосередньо від контрагента VASP. Ця інформація повинна бути верифікована за допомогою надійних, незалежних джерел інформації для перевірки ідентифікаційних даних та бенефіціарної власності юридичних осіб. Наприклад, це може включати: корпоративні реєстри, реєстри, які ведуть компетентні органи зі списку регульованих установ (наприклад, списки VASP, що ведуться кожною юрисдикцією, якщо вони є), реєстри бенефіціарних власників та інші приклади, згадані в Загальному посібнику BCBS щодо відкриття рахунків.⁹²
154. Зауважте, що FATF не має на меті, щоб актив був і ВА, і фінансовим активом одночасно. Однак можуть бути випадки, коли один і той самий актив буде класифікуватися по-різному відповідно до різних національних систем, або один і той самий актив може регулюватися за різними категоріями. Визначаючи, чи повинен новий цифровий актив кваліфікуватися як фінансовий актив чи ВА, органи влади повинні розглянути, чи їхній існуючий режим регулювання фінансових активів, або їхній режим щодо ВА можна належним чином застосувати до відповідних нових цифрових активів. Наприклад, якщо актив, про який йде мова, є функціональним цифровим еквівалентом акції на пред'явника (наприклад, у випадку токенів, що можуть переказуватись), органи влади повинні розглянути, як до нього будуть застосовані заходи пом'якшення з відповідного режиму.⁹³ Одним із варіантів для країн у такому випадку, було б застосування пом'якшувальних заходів щодо акцій на пред'явника відповідно до Рекомендації 24.⁹⁴

⁸⁹ Пояснювальна Записка до Рекомендації 15, параграф 3, виноска 44

⁹⁰ Оновлене [Керівництво з Ризик-Орієнтованого Підходу до Віртуальних Активів та Постачальників Послуг Віртуальних Активів](#), параграф 174

⁹¹ Ibid, параграфи 269, 270.

⁹² Ibid, параграфи 289, 292.

⁹³ Ibid, параграф 51.

⁹⁴ Пояснювальна Записка до Рекомендації 24, параграф 12.

18. ЗАСТОСУВАННЯ ВІДПОВІДНИХ РЕГУЛЯТОРНИХ РЕЖИМІВ

155. Якщо інформація про основну інформацію та інформацію про бенефіціарну власність існує в регульованій установі або на фондовій біржі, країни можуть дозволити установам використовувати таку інформацію з метою дотримання зобов'язань щодо забезпечення належності, точності та актуальності інформації про бенефіціарну власність компанії та своєчасного доступу до неї з боку компетентних органів влади.

156. Визначаючи, які з вищезазначених установ можуть використовувати таку інформацію, країни повинні враховувати такі фактори:

- a) **Інформація, що знаходиться на фондовій біржі:** країни можуть дозволити установам використовувати інформацію, що зберігається на фондовій біржі, відповідно до процесів, які діють на біржі.
- b) **Інформація, що утримується ФУ та ВНУП:** країни повинні розглянути, наскільки установи в їхній та інших юрисдикціях володіють достовірною основною інформацією та інформацією про бенефіціарну власність. Якщо ця інформація знаходиться в установах, які перебувають під ефективним наглядом відповідно до Керівництва FATF щодо ризик-орієнтованого нагляду⁹⁵, країни можуть дозволити установам використовувати цю інформацію.

Інформація, що знаходиться на фондовій біржі

157. При розгляді питання про те, чи можна використовувати інформацію, що зберігається на фондовій біржі, для дотримання зобов'язань щодо належності, точності та актуальності базової інформації та інформації про бенефіціарну власність та своєчасного доступу до неї з боку компетентних органів влади, країни повинні розглянути, в якій мірі процеси, що відбуваються на біржі дозволяють визначити точність основної інформації та інформації про бенефіціарну власність. Це має передбачати відповідні механізми для забезпечення належної прозорості бенефіціарної власності (напр., санкції у разі порушення звітності про акціонерів і БВ). Нижче наведено деякі міркування, які країни можуть врахувати:

- a) Для компаній, зареєстрованих на біржі, інформація про бенефіціарну власність також може бути доступною як частина загальнодоступної корпоративної інформації (такої як річні звіти). Це можна кваліфікувати як додаткові заходи (див. розділ 12).
- b) У деяких юрисдикціях компанії, що зареєстровані на біржі, можуть підлягати комплексним суворим вимогам щодо розкриття інформації. Якщо на фондових біржах діють процеси, які забезпечують, належність, точність і актуальність основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, то поточна публічно доступна інформація про акціонерів та бенефіціарну власність може бути достатньою.

Постачальники послуг трастів і компаній (TCSP)

⁹⁵ [Керівні Настанови FATF щодо Ризик-Орієнтованого Нагляду](#)

158. TCSP відіграють важливу роль у проведенні CDD щодо своїх клієнтів як під час створення корпоративних структур, так і під час поточного управління ними. У багатьох країнах послуги трастів та компаній (такі як створення та управління компанією) пропонуються різними типами установ, у тому числі регульованими фахівцями, такими як юристи та бухгалтери. Хоча в деяких країнах юристи та бухгалтери можуть підлягати регулюванню за основним видом своєї професії чи ділової діяльності, надання послуг компаній є однією із сфер, де злочинці можуть намагатися залучити таких фахівців, щоб приховати бенефіціарну власність, гарантуючи особливий регуляторний нагляд.⁹⁶ Крім того, у багатьох країнах послуги трастів та компаній також пропонуються іншими компаніями, які спеціалізуються на наданні трастових та корпоративних послуг, але які можуть не регулюватися за основним видом своєї професії чи ділової діяльності. Якщо немає спеціального регулювання з ПВК/ФТ і визначеного наглядового органу, такі спеціалісти можуть залишитися без регулювання.
159. Ще одна поширена проблема полягає в тому, що навіть у тих випадках, коли до правників і TCSP застосовуються вимоги з ПВК/ФТ, часто існують недоліки в тому, як виконуються зобов'язання з CDD щодо бенефіціарної власності. Нагляд за дотриманням цих вимог часто неефективний. Щоб вирішити ці проблеми, країни повинні переконатися, що всі правники та TCSP зобов'язані проводити CDD відповідно до Рекомендації 22.⁹⁷
160. Країни повинні взяти до уваги вищезазначене Секторальні Керівні Настанови щодо Ризик-Орієнтованого Підходу під час розгляду питання про те, чи можуть установи використовувати інформацію, якою володіють TCSP, як достовірну інформацію для визначення основної інформації та інформації про бенефіціарну власність юридичної особи.

Питання, що стосуються правників

161. Оскільки правники часто діють як довірені особи та/або номінальні особи⁹⁸, можуть виникати практичні питання, пов'язані з адвокатською таємницею, коли адвокати мають зобов'язання з ПВК/ФТ. Дійсно, право клієнта отримати юридичний захист та консультацію, бути відвертим зі своїм юридичним консультантом і не боятися, що згодом ці розмови будуть розголошені, є важливою особливістю юридичної професії.⁹⁹
162. Сфера застосування адвокатської таємниці часто міститься в конституційному праві або визнається загальним правом і пов'язана з фундаментальними правами, викладеними в договорі чи інших міжнародних зобов'язаннях.¹⁰⁰
163. Сфера застосування адвокатської таємниці залежить від конституційної та правової бази кожної країни, а в деяких федеральних системах – кожного штату чи провінції в країні. Крім того, сфера застосування адвокатської таємниці, а також пов'язаних з нею зобов'язань, також можуть відрізнятися для різних типів правників у країні та типів послуг, які вони пропонують.

96

97

98

99

100

164. Разом з тим, слідчі встановили, що частою перешкодою для доступу до інформації про корпоративні структури є використання адвокатської таємниці для відмови розголошувати інформацію, що стосується власності та контролю корпоративної структури.¹⁰¹
165. Це є доречним, коли такі вимоги подані правильно та відповідно до закону. Однак деякі тематичні дослідження показують, що іноді висувуються надзвичайно широкі вимоги щодо таємниці, які перевищують загальновизнані положення захисту у відповідній країні. Щоб допомогти у вирішенні цих питань, компетентні органи та професійні організації повинні працювати над забезпеченням чіткого та спільного розуміння сфери застосування адвокатської таємниці у своїй країні.¹⁰²
166. Зокрема, країни повинні забезпечити наявність чіткого розуміння того, що охоплюється, а що не охоплюється адвокатською таємницею, аби гарантувати, що ніщо не перешкоджатиме неналежним чином розслідуванням, пов'язаним з підозрюваними корпоративними структурами.

Питання, пов'язані з перевіркою ФУ/ВНУП/VASP на придатність і доброчесність

167. Органи ліцензування та/або наглядові органи повинні вжити необхідних заходів для забезпечення того, щоб злочинці або їхні співники не мали можливості володіти чи бути бенефіціарними власниками значного чи контрольного пакету акцій, або виконувати управлінські функції у ФУ, ВНУП та VASP. Цього можна досягти, наприклад, за допомогою перевірок на придатність і доброчесність, які слід проводити як на етапі ліцензування/реєстрації, так і на постійній основі після цього, в тому числі, якщо є будь-які зміни в структурі власності/контролю. ФУ, ВНУП та VASP повинні надавати належну, точну та актуальну інформацію про своїх бенефіціарних власників відповідним органам, у тому числі на етапі ліцензування чи реєстрації. Наглядіві заходи для забезпечення відповідності перевіркам на придатність і доброчесність можуть включати, призупинення прав голосу, вимогу продажу акцій та інші дії проти акціонерів, які не є придатними та доброчесними, або відмовляють у наданні інформації за запитом.

¹⁰¹ Звіт StAR Світового Банку / УНЗ ООН (2011), стр.94.

¹⁰² Див. [Керівні Настанови FATF щодо Ризик-Орієнтованого Підходу до Юридичних Професій](#) (2019)

19. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

168. Корпоративні мережі, створені незаконно для приховування походження злочинних доходів, часто мають міжнародний характер. Ефективне міжнародне співробітництво, як зазначено в Рекомендаціях FATF 37 і 40, вимагає доступу, через повну співпрацю органів з різних юрисдикцій, до точної інформації про бенефіціарних власників у контексті міжнародного розслідування ВК/ФТ. Країни, де засновані юридичні особи, повинні мати можливість отримати основну інформацію та інформацію про бенефіціарну власність (навіть про тих бенефіціарних власників, які проживають за кордоном). У свою чергу, ті країни, де проживають бенефіціарні власники, повинні відповідати на запити для виявлення бенефіціарних власників юридичних осіб. Для забезпечення практичного рівня міжнародної співпраці, Рекомендація 24 містить конкретні вимоги щодо надання співпраці при визначенні бенефіціарної власності юридичних осіб, зокрема:

- a) полегшення доступу іноземних компетентних органів до основної інформації, що зберігається в реєстрах компаній (наприклад, шляхом розміщення цієї інформації он-лайн або, якщо вона недоступна он-лайн, через ефективний механізм, за допомогою якого іноземні органи можуть запитувати інформацію)
- b) обмін інформацією про акціонерів (у тому числі, коли вона зберігається у компанії або на фондовій біржі), щоб дозволити іноземним органам влади швидко рухатися ланцюжком юридичної власності
- c) використання повноважень своїх компетентних органів для отримання інформації про бенефіціарну власність для іноземних партнерів (напр., на запит іноземних компетентних органів, а не лише під час проведення власних розслідувань).

169. При обміні інформацією з іноземним компетентним органом необхідно уникати необґрунтованих обмежувальних умов для доступу до інформації відповідно до узгоджених на міжнародному рівні стандартів. Те, що можна вважати «необґрунтовано обмежувальними умовами для обміну інформацією чи надання допомоги», може включати, серед іншого, відмову у задоволенні запитів про допомогу на тій підставі, що вони стосуються фіскальних, у тому числі податкових¹⁰³, питань, або на підставі банківської таємниці.

170. Інформацію про точку доступу, агентство чи реєстр і процедуру доступу до запитуваної інформації слід оприлюднити (напр., онлайн) або опублікувати в спеціальному посібнику щодо процедур.

171. Країни повинні мати механізми для виявлення та опису різних типів, форм і основних ознак юридичних осіб у країні. Крім того, основна інформація та/або інформація про бенефіціарну власність, яка зберігається в різних реєстрах або альтернативних механізмах, може бути загальнодоступною та доступною онлайн.

172. Правоохоронні та інші компетентні органи повинні розраховувати на те, що більшу частину основної інформації можна буде знайти у загальному доступі.

¹⁰³ Наприклад, запити, пов'язані з податками, мають надсилатися відповідно до міжнародних угод про податкову інформацію між юрисдикціями. Таким чином, якщо податкові органи відмовляються надати допомогу за відповідних обставин (напр., якщо умови відповідних міжнародних угод, які відповідають міжнародно узгодженим стандартам, не виконуються, або якщо дозволено відмовитися від надання такої допомоги відповідно до міжнародно узгоджених стандартів), їх не слід розглядати як такі, що накладають «необґрунтовано обмежувальні умови».

Країни повинні оприлюднити інструкції щодо того, як зробити офіційний запит на додаткову інформацію, наприклад, через взаємну правову допомогу.

- 173. Щоб сприяти ефективному та швидкому обміну інформацією про бенефіціарну власність через кордони, країни повинні оприлюднити контактну інформацію для надсилання запитів. Країни повинні призначити відповідне(і) агентство(а) (напр., міністерства або агентства з відповідним реєстром), відповідальне за отримання та обробку іноземних запитів на отримання інформації про бенефіціарну власність і надання іноземним партнерам чітких вказівок щодо процесу надсилання запиту на отримання інформації з чіткими вимогами, а також обмеженнями щодо запитуваної інформації. Країни повинні мати належні внутрішні процедури міжвідомчої співпраці поміж відповідними компетентними органами для обробки таких запитів. Визначення розумних часових рамок для надання відповіді має бути прозоро відображено в процедурі.*
- 174. Країни повинні контролювати якість допомоги, яку вони отримують від інших країн.*